ROSTRA ECONOMICA

Oktober 2002 Jaargang 47 nr. 244

Ondernemersschap

Het nieuwe kabinet

Prinsjesdag

Periodiek van de Faculteit der Economische Wetenschappen en Econometrie aan de Universiteit van Amsterdam, uitgegeven door de Sefa

Inhoud

Prinsjesdag

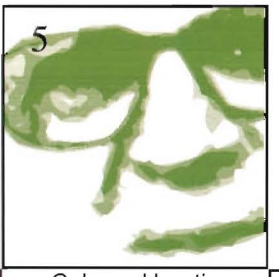

Column Heertje

Column De Wilde

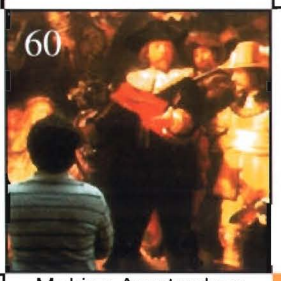

Making Amsterdam Home

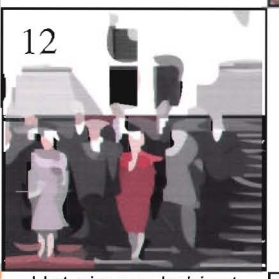

Het nieuwe kabinet

Sefa Front

En verder:

A new step	6
BPI	9
A-list	10
Kort 25 jaar	64
Bulgaria	66
Studieverenigingen	69

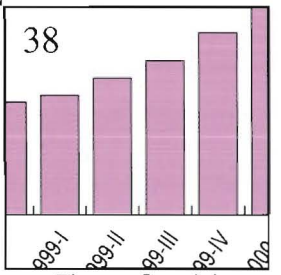

Thema Special

Voorwoord

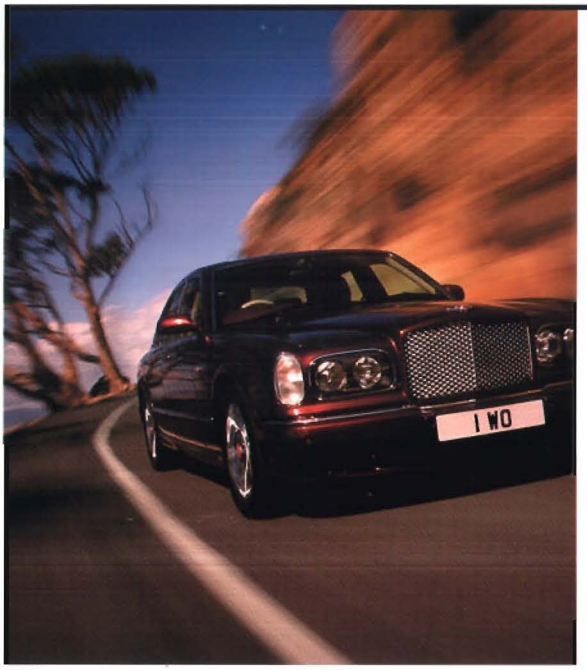

Beste Lezer,

Deze nieuwe editie van de Rostra Economica van dit jaar zal speciale aandacht geven aan de volgende aspecten.

Ondernemersschap, een uitgebreid rapport van o.a. het Ministerie van Economische Zaken over ondernemersschap en onderwijs. De Sefa zal op 7 november een ondernemersdag organiseren. Komt u allen! Grote sprekers zullen daar aanwezig zijn.

Het nieuwe kabinet Balkenende, met aandacht aan de relevante ministers en staatssecretarissen.

Prinsjesdag, met speciale aandacht aan de troonrede van HM de Koningin.
En de hoogtepunten daaruit en de begroting.

Rest mij u niets anders te wensen dan veel lees plezier.

Robert Picauly
Hoofdredacteur

W.Y.S.I.W.Y.G.

What
You See Is What You Get.
Bij Ernst & Young krijg je alles wat je nodig hebt om je verder te ontwikkelen. We hebben het hier niet over stapels boeken, maar over uitdagingen. Wil je de wereld van Ernst & Young leren kennen? Neem dan contact op met **Marjolein van Noppen, tel. 020 - 549 75 70** of kijk op **www.ey.nl.**

ACCOUNTANTS

ERNST & YOUNG
FROM THOUGHT TO FINISH.™

"Als je zoals wij de andere banken moet controleren kun je jezélf geen enkele misser permitteren, zo simpel ligt dat."
Verder zijn wij ook maar gewone mensen. De Nederlandsche Bank.
DNB

Naar aanleiding van de Miljoenennota vond onlangs weer het gebruikelijke debat plaats in de faculteit. Een erg goed idee. Studenten worden direct in contact gebracht met commentaren op het regeringsbeleid van mensen van binnen en buiten de faculteit. Zij kunnen daardoor hun eigen denken over belangrijke economische ontwikkelingen op gang brengen. Nog belangrijker is dat zij hun eigen mening kunnen vormen.

Als deelnemer aan het debat had ik dit jaar twee merkwaardige ervaringen. De eerste had betrekking op de Betuwelijn. Ik veroorloofde mijn de opmerking dat het hier om een volstrekt mislukt project gaat, dat ook nog slecht is voor natuur, open ruimte en milieu. Bovendien merkte ik op dat vandaag stoppen beter is dan morgen een einde maken aan de financiële ellende. Dat mocht niet gezegd worden. De Betuwelijn was niet aan de orde, daar moeten we nu over ophouden, zo werd betoogd. Onbegrijpelijk, zo'n houding van mensen die zich academisch gevormd noemen., Alsof er geen vrijheid van meningsuiting en van discussie mag zijn. Alsof niet een belangrijk economisch inzicht is het voortzetten van een activiteit ter discussie te stellen als verwachte opbrengsten duurzaam lager zijn als de werkelijke kosten, ook al zijn er grote investeringen geweest. Als zoiets gebeurt komen altijd de vraag op of de betrokkenen belang hebben bij het in de doofpot stoppen van bepaalde thema's.

Weet men werkelijk niet, wat men niet weet?

De tweede ervaring heeft betrekking op de publiek-private constructies. Al verscheidene jaren betoog ik dat wij in Nederland geen expertise hebben over het ontwerpen van deze nieuwe institutionele vorm. Het ontbreekt ons aan theoretische kennis ven praktische ervaring. Evenals in het geval van de Betuwelijn geeft de praktijk ons tot zover gelijk. Privatiseringen, veilingen en infrastructurele projecten mislukken, omdat een verantwoorde aanpak ontbreekt. Ook dit mocht niet gezegd worden. Volgens de deelnemers aan het debat uit onze faculteit, hebben we in de faculteit wel de mensen die dit aankunnen. Van deze vergaande arrogantie, schrik ik erg. Leest men geen literatuur meer. Is men niet op de hoogte van wat elders op dit gebied gebeurt? Weet men werkelijk niet, wat men niet weet? Gaan we door met naar buiten de indruk te wekken, dat we diensten kunnen leveren, waarvoor we de expertise niet in huis hebben. Waarom is dat alles nodig?

Op verscheidene terreinen beschikt de faculteit over uitstekende beoefenaren van wetenschap en over goede docenten. Er worden bijdragen geleverd tot de internationale literatuur. Alle reden om trots op te zijn. Het beeld is ook beter dan toen Jacques van der Gaag begon Dan mag er tocht ook aandacht zijn voor de witte plekken in de faculteit? Ik noem ter nog een. Al jaren wordt de opleiding voor leraren bij het VWO verzorgd door een deskundige op het terrein van het boekhouden, de geen kennis heeft van de algemene economie. Dat ontmoedigt studenten voor het ambt van leraar te kiezen. Het is hoogste tijd hierin verandering te brengen. Laten wij de dingen bij de naam noemen, ook al vliegen de korte gedingen je dan om de oren.

Arnold Heertje

A new step in your life

Study Abroad programs and Internships

In a world of relentless change, it is increasingly important to build up knowledge in order to acquire useful skills, to get a job, or simply for personal fulfillment. Education today is more and more a lifelong process. Learning and training no longer means only what goes on in school or university, but also in less formal environments and at any time of life.

November 26th – this is the day when you can learn everything you need to know about the study abroad programmes and international internships. Universiteit van Amsterdam is organizing this information day for you to come and ask all the essential questions about the exchange programmes and internships.

The morning will be fully dedicated to study abroad programmes. You can find out in which exchange programmes Universiteit van Amsterdam is participating, what educational opportunities you as a student of UvA have. You can raise any questions you might have and staff of the International Office at the Faculty of Economics and Econometrics will certainly give you detailed answers.

The afternoon of November 26th will be devoted to presenting all relevant information concerning the International Internships. You will be able to see the scope of opportunities open for you in that matter. I believe that after this information day, which will be held in the main hall of the E-building of the Faculty of Economics and Econometrics, you will be able to make a right forward looking decision.

Your future...what will it look like.

Today's global business environment means there is a strong demand for graduates who can demonstrate international experience, and a year out demonstrates your ability to thrive in a different environment while developing your economic and business knowledge. Universiteit van Amsterdam gives you a wonderful opportunity to plunge into the wonders of life within international community and give yourself scope to recognize the world you live in from a somewhat different perspective.

A year studying and living in another country equips you with an understanding of a different culture and economic and business environment, as well as giving you experience of another academic system and lifestyle. You study courses that cover the core material of your second/third year programme here at UvA, although subjects are taught from a different perspective. You can choose further modules from partner institutions, which reflect their own specialist areas, or focus on business practice of the country in which you are studying. You can become involved in student activities in your exchange institution, extend your network of friends and future business contacts, and explore the country in vacations.

Many of you, the students of the international programme in BSc & MSc in Economics and Business here in Amsterdam, have just managed to make Amsterdam your new home, began to adapt to a new way of life being away from home, a new life being a university student. However, many of you here, are already a second year students and the moment when you have to begin to think about your future is approaching you at a full speed. No longer can you say to yourself, "Oh, it's still too far away, I'll have plenty of time to think about it later". You must think about it now!

How do you choose a right university?
What country should you choose?
What do you want to do, what courses you want and can take at the foreign university?
Where do you need to go to find this information?
When do you need to apply?
What do you need in order to apply for a course you want/need?
How can you finance your trip abroad?
What about the accommodation?
Etc.

These are just a few minor questions that pop into your mind when you decide to leave abroad for a year to gain new experiences, but these questions make your head spin already – you need to know what to do! International Office (room E-1.11) and ICES will provide all the necessary information you need to feel comfortable and confident, just do not hesitate to contact them.

Now that you know where to begin and who to contact and you have already set some guidelines for yourself you are confronted with a choice that you did not know existed until this moment. Someone tells you that you have an opportunity to choose between exchange programmes abroad, an international internship, or a study trip. What are the differences, you ask yourself, and what is the best suited for you.

Are you ready for an exchange programme?

At the Universiteit van Amsterdam, you are so comfortable with every lecturer speaking English and all classes being taught in this language. However, this may change if you decide to go abroad. Many classes are taught in the language of the country, so proficiency in that language will expand course options. Several of the universities offer at least some courses in English or have an English language programme, but not all. Are you ready for this type of challenge, are you sure, this will not be an obstacle on your way?

Universiteit van Amsterdam exchange programmes require that undergraduates have completed at least 60 ECTS credit points (that is the case if they decide to go abroad in the first semester of the third year, however there is also an opportunity for the International students to go abroad in the second semester of the second year, so the situation with the credit points is somewhat different). In addition, all students must be in good academic standing at the time of the application. Also, keep in mind that you might not be, and actually most certainly, you will not be, the only student applying for the university of your choice.

An often-critical obstacle for the students wishing to participate in the exchange programme is the high costs involved. As you can imagine studying in another country is not cheap. Think about the travelling expenses, or the costs of living - in another country they can be much higher than here in the Netherlands. These sorts of things while wondering around your mind might discourage you from planning to go abroad. Nevertheless, they certainly should not, because a variety of scholarships and other funding possibilities are available and if your intentions are earnest and your plans are made carefully and well in advance, the likelihood that you will meet your financial needs is actually quite realistic. Within the European exchange programmes, Universiteit van Amsterdam administers three exchange programmes funded by the European Union: Socrates, Leonardo da Vinci, and Tempus. Tempus is for exchanges with Eastern Europe and the former Soviet Union. All these scholarship programmes are founded in order to promote student mobility.

Many of you here in the Netherlands are living away from home, for some of you it was hard to adapt to a new way of life, to except a new life with its negative and positives aspects. You are a foreign student in the foreign country already, and now you need to think about moving on with your life literally – you have got to pack your big suitcase and hit the road once again. You will be moving to yet another country with its strange traditions and way of life. But isn't this what our life is all about? You need to enjoy it, to experience everything you can and moving around our globe, which becomes just smaller and smaller, is one way of doing it.

Living in a new culture can be an exhilarating (and you all just have to agree with me on this one), personally rewarding, and intellectually stimulating experience. Adapting to a different set of norms can also have its frustrations (well there is no great gain without some small loss, just to rephrase the saying). People usu-

ally experience a variety of emotions when adapting to a foreign culture ranging from excitement and interest to depression and fear of the unknown. Most experts agree that some difficulties and emotional insecurities are inevitable in one form or another. Adjusting to and accepting a foreign culture, exploring and living through difficult times of change, can be a most rewarding and satisfying experience. A year studying abroad will unquestionably leave so many moments to cherish for you in your mind and you will observe the world around you as a bizarre and versatile place.

Looking for work in...

You want to do something new and different; explore the opportunity of working in a foreign country; learn to work in a new different environment and experience a new culture. Moreover, at the same time you want to prepare yourself for your future career and learn how to apply your theoretical knowledge in practice. Practical training abroad or International Internship could be the answer for you.

Due to the size, the favourable economic condition and the number of large businesses and corporations located throughout the globe, and especially within the Western Europe, there are many possibilities for international practical training experiences and internships. International Office can offer your contacts with many companies that specialize in helping students to find their place in life and can offer students a wide range of internships within many different businesses and industries.

Working abroad sounds like an adventure to many people. However, it requires thorough preparation, starting with a successful application. International Office at the Faculty of Economics and Econometrics coordinates all traineeship programmes and helps the students with advice and some arrangements.

The International Internship programme is not compulsory for the students of the BSc & MSc in Economics and Business programme. It certainly cannot substitute your curriculum and so you are not rewarded with any credit points for doing an internship. All you gain is a remarkable experience of a period working abroad and your first step on the way to a great career, and this is already something!

In general, finding a trainee post abroad is a question of initiative and persistence. More and more departments, however, have their own internship posts or know about opportunities in the particular subject area. It is worthwhile, therefore, to find out about any potential placements from the department in which you intend to graduate first. There are often posters about internships on the notice boards in the corridors of the faculty and you can contact Sefa on some interesting educational short-term trips abroad.

From the beginning of October Claudia van den Bos can assist you at the International Office with any problems you might encounter with international internships. To be well prepared for any complications you might stumble upon on your way to your future a good idea would be to contact the former students of the university who participated in a similar programme and who can help you with resolving some uncertainties about the internships. Talk to the students, talk to the teachers, and contact the organisations that specialize in the area of international internships for students.

Another good opportunity for you to become well informed on the subject is **Buitenland Manifestatie** (Foreign Demonstration) on **Wednesday October 2nd** at 12.00 till 18.00 on Weesperzijde 190 (next to the Amstelstation). It is addressed to everyone who is interested in period of studying/working abroad. For more information, visit:
http://www.uva.nl/internationaal/ <

Bribe payers index

bron: transparency.org

Transparency International (TI), the global anti-corruption organisation, today released its Bribe Payers Index (BPI) 2002, showing very high levels of bribery in developing countries by corporations from Russia, China, Taiwan and South Korea, as well as numerous leading industrial nations, all of which now have laws making corrupt payments to foreign officials a crime. "The laws are not being properly enforced. Our new survey leaves no doubt that large numbers of multinational corporations from the richest nations are pursuing a criminal course to win contracts in the leading emerging market economies of the world," said TI Chairman Peter Eigen.

Speaking in Paris today, on the eve of this year's Ministerial meeting of OECD member countries, Eigen added: "Politicians and public officials from the world's leading industrial countries are ignoring the rot in their own backyards and the criminal bribe-paying activities of multinational firms headquartered in their countries, while increasingly focusing on the high level of corruption in developing countries. The governments of the richest nations continue to fail to recognise the rampant undermining of fair global trade by bribe-paying multinational enterprises."

He said: "The meeting in the coming days of ministers at the Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD) and then the G8 Summit provide the leaders of the industrial world with an opportunity to confront this critical situation."

The TI Chairman stressed that today's BPI shows that companies from Russia and China, which are increasingly exporting to other emerging market countries, are using bribes "on an exceptional and intolerable scale. The extent to which companies from Taiwan and South Korea use bribes abroad is only marginally less. The authorities of all of these countries need to do more to prevent bribery by their firms abroad."

TI's BPI is based on surveys conducted in 15 emerging market economies by Gallup International Association.

The BPI shows that US multinational corporations, which have faced the risk of criminal prosecution since 1977 under the *Foreign Corrupt Practices Act*, have a high propensity to pay bribes to foreign government officials. The US score of 5.3 out of a best possible clean 10 is matched by Japanese companies and is worse than the scores for corporations from France, Spain, Germany, Singapore and the United Kingdom. The highest scores, indicating the lowest propensity to bribe abroad, were for companies from Australia, Sweden, Switzerland, Austria, Canada, the Netherlands and Belgium.

The TI Bribe Payers survey is the most comprehensive set of opinion polls on perceptions of the sources of corruption that has ever been undertaken and expands on the first TI BPI in 1999. Today's results provide detailed reports on the propensity of multinational corporations to bribe; the business sectors most contaminated by bribery; the extent to which executives of major corporations overseas are even aware of the landmark OECD Anti-Bribery Convention that outlawed bribery of foreign public officials; the degree to which these firms are enforcing compliance with the Convention; and perceptions of unfair business practices apart from bribery used by firms to gain contracts.

The BPI was conducted in 15 emerging market countries: Argentina, Brazil, Colombia, Hungary, India, Indonesia, Mexico, Morocco, Nigeria, the Philippines, Poland, Russia, South Africa, South Korea and Thailand, which are among the very largest such countries involved in trade and investment with multinational firms. A total of 835 interviews were carried out between December 2001 and March 2002, principally with senior executives of domestic and foreign companies, but also with executives at chartered accountancies, binational chambers of commerce, national and foreign commercial banks and commercial law firms. The survey questions related to perceptions about multinational firms from 21 countries.

"The results reflect the views of expert business leaders, who are best positioned to have significant insights into issues of grand corruption and the bribery of government officials in developing countries," said TI Head of Research Fredrik Galtung. <

Transparency International Bribe Payers Index

bron: transparency.org

835 business experts in 15 leading emerging market countries were asked: In the business sectors with which you are most familiar, please indicate how likely companies from the following countries are to pay or offer bribes to win or retain business in this country?

A perfect score, indicating zero perceived propensity to pay bribes, is 10.0, and thus the ranking below starts with companies from countries that are seen to have a low propensity for foreign bribe paying. All the survey data indicated that domestically owned companies in the 15 countries surveyed have a very high propensity to pay bribes - higher than that of foreign firms.

Rank	*Country*	*Score*
1	Australia	8.5
2	Sweden	8.4
	Switserland	8.4
4	Austria	8.2
5	Canada	8.1
6	Netherlands	7.8
	Belgium	7.8
8	United Kingdom	6.9
9	Singapore	6.3
	Germany	6.3
11	Spain	5.8
12	France	5.5
13	United States	5.3
	Japan	5.3
15	Malaysia	4.3
	Hong Kong	4.3
17	Italy	4.1
18	South Korea	3.9
19	Taiwan	3.8
20	People's republic of China	3.5
21	Russia	3.5
	Domestic Companies	1.9

<

A-List

Bron: Forbes.com

	Company	Industry		Company	Industry
1	Adidas	Consumer Goods	13	Masco	Construction
2	Autostrade	Travel & transport	14	Magna	Auto parts
3	Bear Stearns	Financial services	15	Posco	Metals
4	Cardinal	Healthcare	16	PPG	Chemicals
5	Cintas	Business services	17	Royal Bank of Scotland	Banking
6	GBL	Diversified	18	SAP	Computer Software
7	General Dynamics	Aerospace	19	Scottish Power	Banking
8	Hindustan Petroleum	Energy	20	Starbucks	Food & beverages
9	Hyundai	Automobiles	21	Telmex	Telecom services
10	Illinois Tools	Capital goods	22	TSMC	Computer hardware
11	Legal & general	Insurance	23	UPM-Kymmene	Forest products & packaging
12	Lowe's	Merchandising	24	Wolters Kluwer	Media

government debt.

Ranking		%
1	HONG KONG	0.0
2	ESTONIA	0.2
3	KOREA	0.5
4	INDONESIA	0.6
5	LUXEMBOURG	3.2
6	CHINA	4.6
7	VENEZUELA	8.5
8	ICELAND	9.2
9	AUSTRALIA	9.9
10	CHILE	10.9
11	RUSSIA	11.4
12	MEXICO	12.4
13	SLOVENIA	13.7
14	CZECH REPUBLIC	13.8
15	THAILAND	14.7
16	SLOVAK REPUBLIC	16.3
17	NEW ZEALAND	18.1
18	GERMANY	18.7
19	COLOMBIA	19.2
20	NORWAY	19.6
21	POLAND	19.6
22	USA	22.3
23	BRAZIL	24.6
24	TAIWAN	25.7
25	SWITZERLAND	26.3
26	SWEDEN	28.5
27	TURKEY	29.2
28	SPAIN	30.8
29	MALAYSIA	31.3
30	PHILIPPINES	32.3
31	UNITED KINGDOM	39.1
32	FINLAND	41.0
33	HUNGARY	41.4
34	ARGENTINA	41.9
35	PORTUGAL	43.3
36	SOUTH AFRICA	43.4
37	IRELAND	45.2
38	FRANCE	46.4
39	NETHERLANDS	51.0
40	AUSTRIA	53.9
41	DENMARK	56.8
42	CANADA	57.8
43	INDIA	59.2
44	ISRAEL	71.6
45	JAPAN	73.5
46	GREECE	86.6
47	SINGAPORE	86.9
48	ITALY	103.0
49	BELGIUM	106.6

The IMD World Competitiveness Yearbook 2002, published by the International Institute for Management Development in Lausanne, Switzerland.
Percentage of labor force.

unemployment chart

Ranking		%
1	ICELAND	1.40
2	NETHERLANDS	2.50
2	SWITZERLAND	2.50
4	LUXEMBOURG	2.60
4	MEXICO	2.60
6	SINGAPORE	3.30
7	NORWAY	3.40
8	AUSTRIA	3.50
9	CHINA	3.60
10	MALAYSIA	3.70
11	KOREA	3.80
12	THAILAND	3.90
13	PORTUGAL	4.00
14	SWEDEN	4.10
15	IRELAND	4.20
16	TAIWAN	4.57
17	DENMARK	4.70
18	JAPAN	4.80
18	USA	4.80
20	HONG KONG	5.10
20	UNITED KINGDOM	5.10
22	NEW ZEALAND	5.30
23	HUNGARY	5.90
24	INDONESIA	6.14
25	SLOVENIA	6.30
26	AUSTRALIA	6.60
27	BELGIUM	6.90
28	CANADA	7.00
29	GERMANY	7.80
30	CZECH REPUBLIC	8.30
31	FRANCE	8.90
32	RUSSIA	9.00
33	FINLAND	9.10
34	CHILE	9.30
35	BRAZIL	9.60
35	ITALY	9.60
37	ISRAEL	10.10
38	INDIA	10.50
39	TURKEY	10.60
40	PHILIPPINES	11.10
41	GREECE	11.20
42	ESTONIA	12.60
43	SPAIN	13.10
44	VENEZUELA	14.20
45	POLAND	17.60
46	COLOMBIA	17.80
47	ARGENTINA	18.50
48	SLOVAK REPUBLIC	19.00
49	SOUTH AFRICA	29.50

The IMD World Competitiveness Yearbook 2002, published by the International Institute for Management Development in Lausanne, Switzerland.
Percentage of GDP.

Een baantje nemen kan altijd nog!

Eindelijk één discussieforum voor jonge innovatieve starters

Er zijn op Internet vele discussiefora op verschillende interessegebieden. Tot op heden was er – ondanks vele pogingen - echter géén levendig discussieforum voor universiteiten en hun toekomstig jonge (innovatieve) ondernemers. Daar is nu een einde aan gekomen. Sinds maart 2002 is op initiatief van Dreamstart het discussieforum www.higherlevel.nl gestart. HigherLevel is een discussieforum die innovatieve ondernemers met raad en daad helpt om de (ondernemings)plannen enprojectideeën te realiseren.

Het discussieforum wordt door zeer actieve experts en moderatoren ondersteund. Experts – op diverse vakgebieden - helpen de bezoekers met vraagstukken over alle zaken die bij starten van een innovatieve onderneming komen kijken. Zes moderatoren begeleiden de gebruikers en actieve discussies.
Het draagvlak van HigherLevel wordt mede vergroot door samen te werken met organisaties die diensten aan innovatie ondernemers aanbieden. Door deze partners – inmiddels dertien – is HigherLevel als gezamenlijk discussieforum opgenomen. Hierdoor is het forum toegankelijk via diverse ingangen op het internet.

Uit de statistieken blijkt duidelijk dat HigherLevel in een behoefte voorziet. Inmiddels telt het discussieforum 388 geregistreerde leden. Er zijn ruim 6000 discussies gaande en dagelijks worden er 2500 pagina's door de bezoekers gelezen. Over onderwerpen zoals het ondernemingsplan, financieringsmogelijkheden en juridische en fiscale zaken worden de meeste discussies gevoerd.
In het discussieforum zijn inmiddels bezoekers enthousiast gemaakt voor het ondernemerschap en zijn zij met een steuntje in de rug van www.higherlevel.nl daadwerkelijk een bedrijf gestart.

De combinatie www.Dreamstart.nl én het interactieve discussieforum www.higherlevel.nl bieden informatie en inspiratie (vraag & antwoord) voor jonge innovatieve starters.

Dreamstart is een initiatief van het Ministerie van Economische Zaken. De ambitie van Dreamstart is om een zo gunstig mogelijk klimaat te scheppen voor ondernemers die in Nederland een op technologie gebaseerd bedrijf willen opzetten. Dreamstart is een marktplaats, een platform waar alle partijen die betrokken zijn bij technostarters elkaar kunnen ontmoeten.
Voor meer informatie: mikkyvrolijk@dreamstart.nl, telefoon 0184 – 64 77 77.

Ministerie van Economische Zaken

Geen fortuinlijk begin

Records are ment to be broken...Eén of andere uitspraak die u vast wel eens heeft gehoord. Dit kabinet doet daar zeker aan mee, het nieuwe kabinet Balkenende maakt het wel heel erg bont, en in het bijzonder de LPF partij. Die in de verkiezingstijd brulde dat alles in eens anders moest, maar hoe precies, is nog steeds niet duidelijk en nog steeds een raadsel. Wellicht dat de tovernaarsleerling JP 'Harry Potter' Balkenende een magische toverspreuk, uit zijn met immer wederzijds respect omgaande CDA mouw kan toveren, en een oplossing kan bieden voor dit raadsel. Wait and see, maar we moeten JP en kornuiten wel een eerlijke kans geven, want wie weet lossen ze alles op, de files, het tekort in het onderwijs, de waarden en normen problematiek, de wachtlijsten in de gezondheidszorg, pauperige studiebeurzen, mijn exorbitante huurprijzen ... Enfin, we kunnen door en door gaan...Maar ze moeten een eerlijke kans krijgen.

Maar redactie u had het over een record, welke dan? Het record van het ééndaags staatssecretarisschap van die über kneus van een Bijlhout. Buitengewoon schandalig!

En behalve dat ze staatssecretaris is, een quasi-openbaar ambt nota bene (met veel politieke koehandel vooraf). Is ze ook...on top of all things! Eervol ontslagen met een enorme buit aan wachtgeld. Dus... je liegt over je c.v. en wordt nota bene beloond met een enorme geldzak en eervol ontslagen. Buitengewoon vreemd, volgens mij heeft Pim dit niet zo gewild. Maar ach... laat ik het hier maar bij houden, anders wordt de halve wereld weer gedemoniseerd. En daar schieten wij helemaal niets mee op.
Een ander apart verhaal is natuurlijk het recruitment offensief van het prominent LPF lid Ferry H., die zijn hele buurt afstruinde op zoek naar bewindslieden. Volgens betrouwbare bronnen, bleef niemand bespaard, de koffiejuffrouw, de toiletjuffrouw, de bijvrouw, enfin niemand maar dan ook niemand bleef bespaard...Competente burgers doken in hagen, sloten of ander natuur om aan deze veteraan recruiter te ontsnappen. Vreemde praktijken...heel vreemd...

Maar het verrassende leukigheid van dit kabinet is wel meester Hermanus Philippus Johannes Bernardus (Herman) Heinsbroek. De maverick van dit kabinet, die elke week wel een of ander ballonetje over waarden en normen, de vrije lucht in stuurt, om vervolgens door JP, in den achterkamertjes, subtiel afgeschoten te worden. Deze man heeft of je er mee eens bent of niet wel een gedachtegang, die bij veel burgers aanspreekt. En de man heeft ervaring in het bedrijfsleven, heeft zich min of meer bewezen en zit niet in het kabinet voor het geld, want zijn salaris is minder dan in zijn vorige functie. Of de beste man/vrouw nu op de juiste plek zat, kan ik niet beoordelen, immers onze vorm van democratie blijft koehandel, wij kiezen slechts indirect de ambtdragers in het kabinet.

Op de volgende bladzijden vindt u een overzicht van de relevante ministers en staatssecretarissen. Enjoy!

Minister-President Minister van Algemene Zaken

8 vragen aan Jan Peter Balkenende

Wat wilt u over vier jaar hebben bereikt?
De belangrijkste uitdaging is daadwerkelijk het vertrouwen te herstellen, zoals daarover wordt gesproken in het strategisch akkoord. In de afgelopen maanden is er een grote betrokkenheid ontstaan onder de Nederlandse bevolking bij de politiek. Daarmee zijn ook de verwachtingen hoog gespannen. Door duidelijkheid en daadkracht hoop ik een bijdrage te kunnen leveren aan een grotere herkenbaarheid en geloofwaardigheid van de politiek.

Wilde u altijd al minister-president worden?
Ik heb in mijn leven eigenlijk nooit aan carrièreplanning gedaan. De dingen die op mijn weg kwamen, heb ik altijd opgepakt. Ik ben verantwoordelijkheden niet uit de weg gegaan. Dat geldt voor het leiderschap van het CDA in oktober 2001 en nu ook voor het minister-presidentschap. De uitslag van de verkiezingen van 15 mei lieten wat dat betreft voor mij maar één conclusie open: dat was gehoor geven aan het vertrouwen dat de Nederlandse kiezer had uitgesproken.

Wie is uw politieke voorbeeld?
In de Nederlandse politiek is dat altijd oud-premier Jelle Zijlstra geweest. Vorig jaar is hij helaas overleden. Ik heb hem altijd bewonderd om zijn scherpe analyses en doorzettingsvermogen. Een man ook die gedreven werd door idealen. Internationaal heb ik grote bewondering voor iemand als Peres, de huidige minister van buitenlandse zaken van Israël. Met niet aflatende inzet blijft hij – onder de moeilijkste omstandigheden – werken aan verzoening en het bouwen van bruggen.

"De dingen die op mijn weg kwamen, heb ik altijd opgepakt."

Wat is uw sterkste eigenschap?
Het is altijd makkelijker wanneer anderen over je oordelen, maar ik ben denk ik een harde werker. Iemand die gedreven wordt door
idealen. Iemand ook die benaderbaar kan en wil zijn. Dat is ook iets wat ik zeker wil proberen vast te houden.

Hebt u hobby's of liefhebberijen?
Kunst is een liefhebberij van mij. Het bezoeken van een galerie is iets wat ik graag doe. In m'n middelbare schooltijd heb ik ook zelf pentekeningen gemaakt. Veelal van gebouwen, dus ik ben ookzeker een liefhebber van architectuur. Totaal iets anders dat ik leuk vind is de autosport.

Op welke internationale topontmoeting verheugt u zich het meest?
Het is natuurlijk bijzonder om een ontmoeting te hebben met president Bush, toch de leider van de belangrijkste wereldmacht. Iets wat ik ook erg van belang vind, is de internationale milieuconferentie in Johannesburg, die voor eind augustus al op de agenda staat.

Welke vreemde talen spreekt u?
Engels en Duits kan ik allebei goed spreken. En voor sommigen valt misschien het Zeeuws in de categorie van vreemde talen.

Wat is uw favoriete internetsite?
Een site die vaak raadpleeg en die ontzettende handig is voor iemand in de politiek is: www.kranten.com. Een site waarop je alle kranten, ook de regionale, kunt raadplegen.

- Jan Pieter (Jan Peter) Balkenende werd op 7 mei 1956 geboren te Kapelle.
- Na het behalen van het diploma Atheneum studeerde hij geschiedenis (doctoraal examen 1980) en Nederlands recht (doctoraal examen 1982) aan de Vrije Universiteit te Amsterdam.
- In 1992 promoveerde hij aan dezelfde universiteit tot doctor in de rechtsgeleerdheid op het proefschrift "Overheidsregelgeving en maatschappelijke organisaties".
- Van 1982 tot 1984 was hij beleidsmedewerker juridische zaken bij het bureau van de Academische Raad. Daarna was hij tot 1998 stafmedewerker van het Wetenschappelijk Instituut van het CDA.
- De heer Balkenende was van 1982 tot 1998, vanaf 1994 ook als fractievoorzitter van het CDA, lid van de gemeenteraad van Amstelveen.
- Van 1993 tot 2002 was hij parttime bijzonder hoogleraar 'Christelijk sociaal denken over maatschappij en economie' aan de Vrije Universiteit.
- Van 1998 tot 2002 was hij lid, vanaf 1 oktober 2001 ook als fractievoorzitter van het CDA, van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.
- De heer Balkenende was onder meer lid en vice-voorzitter van het Algemeen Bestuur van de NCRV, lid van het Regionaal Overleg Amsterdam, voorzitter van de Christen-Juristen Vereniging, lid van het curatorium van de Stichting Maatschappelijk Ondernemen Midden- en Kleinbedrijf MKB-Nederland en lid van het bestuur van de Stichting Parlementaire Geschiedenis.
- Mr.dr. J.P. Balkenende werd op 22 juli 2002 op voordracht van het CDA benoemd tot minister-president, minister van Algemene Zaken, van het kabinet, dat zijn naam draagt.

Minister van Economische Zaken

8 vragen aan Herman Heinsbroek

Wat wilt u over vier jaar hebben bereikt?
De afgelopen jaren is er een teruggang in de concurrentiepositie geweest. Ik wil graag terug naar de toppositie. Het klimaat voor ondernemers en voor werknemers moet verbeteren. We moeten harder werken!

Wilde u altijd al minister worden?
Nee, dat heeft nooit op mijn verlanglijstje gestaan. Ik heb nooit gedroomd van een baan of carrière, wel van zelfstandigheid en onafhankelijkheid.

Wie is uw politieke voorbeeld?
Die heb ik niet echt. Maar als ik een voorbeeld moet noemen, dan zeg ik de oude Drees sr., die het mogelijk heeft gemaakt dat ik naar school kon en dat de AOW er is. Ik heb diep respect voor die man.

Wat is uw sterkste eigenschap?
Dat ik gecompliceerde zaken kan terugbrengen tot simpele problemen. Ik ben analytisch, doorzie zaken vrij snel.

Hebt u hobby's of liefhebberijen?
Schrijven van proza, golf en politiek vind ik ook wel leuk.

Er zitten veel mensen uit het bedrijfsleven in het nieuwe kabinet: Waaraan gaan we dat merken?
Ik kan alleen voor mezelf spreken. Ik wil zaken zakelijker, frisser en transparanter maken en minder ambtelijk, bijvoorbeeld door opener te zijn over wat er gebeurt, korter te vergaderen, en er minder een memocultuur te laten zijn.

U hebt 13 collega-ministers, zijn ze 'alle 13 goed'?
Daarover kan ik nu nog niet oordelen. Ik ken nog niet iedereen. Een aantal mensen lijkt me uitstekend.

Wat is uw favoriete internetsite?
www.euronext.com

"Ik ben analytisch, doorzie zaken vrij snel."

- Hermanus Philippus Johannes Bernardus (Herman) Heinsbroek werd geboren op 12 januari 1951 te Schiedam.
- Na het behalen van het diploma HBS-A studeerde hij rechten (bedrijfsjuridisch en civielrechtelijk) aan de Erasmus Universiteit Rotterdam (doctoraal examen 1975).
- In 1975/1976 volgde hij de opleiding voor ambtenaar in de buitenlandse dienst bij het ministerie van Buitenlandse Zaken.
- In 1976/1977 was hij trainee bij CBS Inc. in Londen, New York en Frankfurt.
- In 1978 werd hij plaatsvervangend directeur bij CBS Nederland BV.
- Van 1976 tot 1978 was hij mede-oprichter en mede-eigenaar van adviesbureau Heinsbroek, Rutges en Stevers, adviseurs in de relatie bedrijven-overheid.
- Van 1979 tot 1983 was hij algemeen directeur van Arcade Benelux, vervolgens president-directeur van de Arcade Entertainment Group BV en sinds 1991 voorzitter van de Raad van bestuur van Arcade Beheer BV en na de fusie/verkoop in 1996 van Arcade Beheer aan Wegener NV ook adviseur van de Raad van Bestuur van Wegener.
- Sinds 1999 was de heer Heinsbroek directeur/eigenaar van Valinda Investments BV en meerderheidsaandeelhouder van Ulla Models BV.
- Mr. H.Ph.J.B. Heinsbroek werd op 22 juli 2002 op voordracht van de LPF benoemd tot minister van Economische Zaken in het Kabinet-Balkenende.

Staatssecretaris van Economische Zaken

8 vragen aan Joop Wijn

Wat wilt u over vier jaar hebben bereikt?
Dat het bedrijfsleven vindt dat ik hun belangen in het buitenland goed heb vertegenwoordigd en dat het ondernemersklimaat in Nederland is verbeterd.

Wilde u altijd al staatssecretaris worden?
Nee, vanuit het bedrijfsleven ben ik in de Tweede Kamer gekomen om bij te dragen aan de vernieuwing van het CDA. Het was dus geen vooropgezet plan om staatssecretaris te worden. Ik vind het een fantastische uitdaging.

Wie is uw politieke voorbeeld?
Nelson Mandela, die bracht een persoonlijk offer voor een rechtvaardige zaak.

Wat is uw sterkste eigenschap?
Enthousiast en gericht op de inhoud.

Hebt u hobby's of liefhebberijen?
Sport (iets te weinig) en lezen, onder meer Nederlandse literatuur. Mijn favoriet op dit moment is Harry Mulisch.

Wat kiest u: koopman of dominee?
Een koopman met de principes van de dominee.

Wat is uw eerste belangrijke reisdoel?
Een nieuwe toetreder tot de Europese Unie; exportkansen liggen namelijk ook dichtbij. Ik zie ook uit naar de missie naar Zuid-Korea.

Wat is uw favoriete internetsite?
www.joopwijn.nl

"Enthousiast en gericht op de inhoud"

Ministerie van Economische Zaken

- Johannes Gerardus (Joop) Wijn werd geboren op 20 mei 1969 te Haarlem.
- Na het behalen van het diploma Gymnasium-A in 1987 studeerde hij aan de Universiteit van Amsterdam economie (doctoraal examen 1991) en Nederlands recht (doctoraal examen 1994).
- Van 1989 tot 1994 was hij docent ondernemersdiploma bij Schoevers Opleidingen te Amsterdam en van 1991 tot 1994 docent marketing NIMA-A en MEAO-bedrijfseconomie bij ISW/IBW opleidingen en in 1993/1994 docent algemene economie HAVO/VWO.
- Van 1992 tot 1994 was hij ook gevestigd als zelfstandig ondernemer met een bedrijf voor werving en selectie van personeel.
- Van 1994 tot 1998 was hij werkzaam bij ABN AMRO Bank NV als concerntrainee en als investment manager ABN AMRO participaties.
- Van 1998 tot 2002 was hij lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal voor het CDA.
- Mr. drs. J.G. Wijn werd op 22 juli 2002 op voordracht van het CDA benoemd tot staatssecretaris van Economische Zaken in het Kabinet-Balkenende.

Minister van Financiën

8 vragen aan Hans Hoogervorst

Wat wilt u over vier jaar hebben bereikt?
Ik wil het land graag achterlaten met een overschot van minimaal 1% van het BBP. Ook in economisch zwaar weer wil ik de Zalm-norm fier overeind houden.

Wilde u altijd al minister worden?
Ik heb nooit ver vooruit gedacht. De meeste dingen gebeuren bij toeval, zeker in de politiek.

Wie is uw politieke voorbeeld?
Winston Churchill. Hij heeft als één man een land uit de misère gehaald. Hij was een man met extreme politieke moed.

Wat is uw sterkste eigenschap?
Ik ben in staat complexe vraagstukken snel te doorzien.

Hebt u hobby's of liefhebberijen?
Ik lees graag geschiedenisboeken en biografieën, maar daar kom ik nauwelijks aan toe.

Denkt u nog in guldens of bent u al helemaal gewend aan de euro?
Ik heb vier jaar in de Verenigde Staten gewoond en zelfs aan het einde van die tijd rekende ik nog in guldens.

Nederland heeft acht jaar de 'Zalm-norm' gehad; komt er nu een 'Hoogervorst-norm'?
Old time religion is good enough for me. We gaan door met de Zalm-norm.

Wat is uw favoriete internetsite?
www.startpagina.nl

"Ik lees graag geschiedenisboeken en biografieën, ..."

ministerie van Financiën

- Johannes Franciscus (Hans) Hoogervorst werd op 19 april 1956 geboren te Haarlem.
- Na het behalen van het diploma Atheneum-B studeerde hij geschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam (doctoraal examen 1981).
- Daarna studeerde hij internationale betrekkingen aan de Johns Hopkins University te Washington, DC (Master of Arts 1983).
- Van 1983 tot 1986 was de heer Hoogervorst werkzaam als 'banking officer' bij de National Bank of Washington (Washington, DC).
- Vervolgens werkte hij van 1986 tot 1987 als beleidsmedewerker internationale monetaire zaken bij het ministerie van Financiën.
- Hij was vanaf 1988 beleidsmedewerker financiën bij de Tweede-Kamer-fractie van de VVD.
- Van 1994 tot 1998 was de heer Hoogervorst lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.
- Drs. J.F. Hoogervorst was sinds 3 augustus 1998 staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in het Tweede Kabinet-Kok. Op 22 juli 2002 werd hij op voordracht van de VVD benoemd tot minister van Financiën in het Kabinet-Balkenende.

Staatssecretaris van Financiën

8 vragen aan Steven van Eijck

Wat wilt u over vier jaar hebben bereikt?
Privé is mijn doel om over vier jaar nog steeds de namen van de vriendinnetjes van mijn drie dochters te kennen. Wat betreft mijn vakmatige doelstelling: die wil ik op twee manieren invullen. Ten eerste: ik heb me sterk gemaakt voor de notitie Naar een rechtvaardiger belastingheffing. Ik wil dus meer rechtvaardigheid in het belastingstelsel brengen. Ten tweede wil ik het strategisch akkoord uitvoeren.

Wilde u altijd al staatssecretaris worden?
Uiteraard niet. Als mijn dochter nu tegen mij zou zeggen dat zij de ambitie heeft om staatssecretaris van Financiën te worden, dan zou ik haar acuut naar een psycholoog sturen. Die ambitie heb je niet in een vroeg stadium. Ik heb lange tijd aan de zijlijn gestaan en kanttekeningen kunnen plaatsen. Ook in colleges heb ik studenten vaak de vraag gesteld: 'Wat zou je doen als je staatssecretaris van Financiën zou zijn?' De bewustwording was een geleidelijk proces, met een versnelling in de laatste fase.

Wie is uw politieke voorbeeld?
Pim Fortuyn. Dat gaat niet op voor alles waarvoor hij stond, maar vooral wel voor de manier waarop hij stond voor normen en waarden. We moeten de maatschappij van alle kanten doordringen van normen en waarden, ook en zelfs vooral in het fiscale stelsel.

Wat is uw sterkste eigenschap?
Het is moeilijk goede eigenschappen van jezelf te noemen. Dat is aan anderen. Ik ben een teamplayer en een perfectionist, maar die eigenschappen kunnen zowel positief als negatief uitwerken.

Hebt u hobby's of liefhebberijen?
Ik reis graag en houd van muziek.

Wat kiest u: diskette of biljet en vult u die dan zelf in?
Ik vertrouw dat toe aan een belastingadviseur. Ik wil het eigen fiscale domein zo zuiver mogelijk houden. Ik deed dat ook al als universitair docent. Ik wil daarmee zo integer mogelijk omgaan en daarvoor is een 'tweede oog' noodzakelijk. Overigens is het een geweldig succes dat zeventig procent van de belastingplichtigen digitaal aangifte doet.

Leuker kunt u het belastingstelsel niet maken, maar kan het nog makkelijker?
Wellicht kan het ook nog leuker, maar de vraag is: voor wie? Ik wil de belasting vooral dichter bij de mensen brengen. Het moet herkenbaarder worden, de burger moet weten waarvoor hij belasting betaalt. We moeten werken aan het wegnemen van de belastingweerstand die bij veel mensen bestaat.

Wat is uw favoriete internetsite?
www.Belastingdienst.nl

"Het is moeilijk om goede eigenschappen van jezelf te noemen."

• Steven Richard Antonius (Steven) van Eijck werd geboren op 4 augustus 1959 te Rotterdam.
• Na het behalen van het diploma Atheneum-B studeerde hij economie met als specialisatie fiscale economie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam (doctoraal examen 1988). Hij volgde in 1991aan dezelfde universiteit de postdoctorale opleiding Europese fiscale studies.
• Van 1985 tot 1997 was hij aan de Hogeschool voor Economische Studies (HES) docent algemene economie, bedrijfseconomie, bankleer en fiscale economie en vanaf 1988 tevens vakgroepvoorzitter fiscale economie/bankleer.
• Vanaf 1988 was hij ook verbonden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, tot 1990 als wetenschappelijk docent belastingrecht aan de Juridische faculteit, als universitair docent fiscale economie aan de Economische faculteit en onderwijscoördinator van het Fiscaal economisch instituut; tot 2002 was hij er adjunct-directeur capaciteitsgroep Fiscale economie en recht, adjunct-directeur opleiding fiscale economie, wetenschappelijk hoofddocent fiscale economie en financiële planning en directeur van het Erasmus Instituut voor Fiscale Planning (EIFP).
• De heer Van Eijck was van 1996 tot 2002 directeur/grootaandeelhouder van het Instituut voor Fiscale Kennisoverdracht BV (IFK) te Rotterdam. Hij was in 2002 universitair hoofddocent aan de Open Universiteit Nederland, voorzitter van het bestuur van de Academie voor Financiële Planning (AFP) en Chairman of the board of directors of the European Financial Planning Association (EFPA).
• Drs. S.R.A. van Eijck werd op 22 juli 2002 op voordracht van de LPF benoemd tot staatssecretaris van Financiën in het Kabinet-Balkenende.

8 vragen aan Aart Jan de Geus

Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Wat wilt u over vier jaar hebben bereikt?
Een oplossing voor de WAO en goedwerkende uitvoeringsorganen.

Wilde u altijd al minister worden?
Nee, vroeger had ik als ideaal om rond mijn veertigste rechter te worden. Het ministerschap is voor mij geen droom, wel een unieke expeditie, 'once in a lifetime'.

Wie is uw politieke voorbeeld?
Jan de Koning, hij regeerde sociaal en zakelijk en in goede verhouding met menigeen.

Wat is uw sterkste eigenschap?
Ik ben creatief, dat is geen verdienste, maar komt wel goed van pas.

Hebt u hobby's of liefhebberijen?
Ja, ik speel piano en houd van muziek luisteren en muziek maken samen met anderen.

Voelt u zich vooral oud-vakbondsman of oud-ondernemer?
Beide, de passie voor sociale gerechtigheid zit diep, maar ik koers ook op resultaten.

Op welke avond repeteert het koor?
Het koor repeteert op zondagavond. Ik vrees dat ik moet stoppen, ik kan namelijk geen garantie bieden voor optredens.

Wat is uw favoriete internetsite?
www.hatikwa.dds.nl

"Het ministerschap is voor mij geen droom, wel een nieuwe expeditie, ..."

• Aart Jan de Geus werd op 28 juli 1955 geboren te Doorn.
• Na het behalen van het diploma Gymnasium-B studeerde hij rechten aan de Rijkuniversiteit Utrecht (basisdoctoraal examen in 1978) en aan de Erasmus Universiteit Rotterdam (einddoctoraal Nederlands recht in 1980).
• Van 1980 tot 1998 was hij werkzaam bij het CNV. Hij was tot 1988 assistent bestuurder, juridisch beleidsmedewerker en vakbondsbestuurder, lid van het dagelijks bestuur, van de Industriebond CNV. • Aansluitend was hij verbondsbestuurder, vanaf 1993 vice-voorzitter van de Vakcentrale CNV. Sinds 1998 was hij partner bij Boer & Croon Strategy & Management Group te Amsterdam.
• De heer De Geus was onder meer lid van de Raad van Toezicht Academisch Ziekenhuis Maastricht, lid van de Raad van Advies Zorgverzekeraars Nederland, lid van de sectie Sociale vragen van de Raad van Kerken en voorzitter van de verenigingsraad van het Vluchtelingenwerk Nederland.
• Mr. A.J. de Geus werd op voordracht van het CDA benoemd tot minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in het Kabinet-Balkenende.

Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

8 vragen aan Mark Rutte

Wat wilt u over vier jaar hebben bereikt?
Ik wil dat de bijstand een vangnet wordt voor mensen die het echt nodig hebben. Voor de meeste mensen moet het een trampoline zijn; die moeten we snel aan het werk helpen. Ik wil fraude hard aanpakken.

Wilde u altijd al staatssecretaris worden?
Nee, maar ik wilde wel een stap zetten richting openbaar bestuur. Vooralsnog zie ik de functie van staatssecretaris als een onderbreking van een carrière in het bedrijfsleven.

Wie is uw politieke voorbeeld?
Velen. Vooral de mensen die ergens voor staan, zoals Churchill en Adenauer.

Wat is uw sterkste eigenschap?
Bruggenbouwen en gemeenschappelijk terrein vinden en intussen de koers vasthouden.

Hebt u hobby's of liefhebberijen?
Muziek, piano spelen, literatuur en tot vandaag (de dag van de beëdiging) was politiek mijn hobby.

Er zitten veel ondernemers in dit kabinet. Waaraan gaat de burger dat merken?
Minder jargon en een duidelijke koers.

U bent 35 en gaat als staatssecretaris over de pensioenen. Hebt u uw eigen pensioen goed geregeld?
Ja, en ik ga ervan uit dat Unilever mijn pensioen overdraagt aan het ABP.

Wat is uw favoriete internetsite?
De boekensite www.bol.com.

"Minder jargon en een duidelijke koers."

- Mark Rutte werd geboren op 14 februari 1967 te 's-Gravenhage.
- Na het behalen van het diploma Gymnasium-A studeerde hij geschiedenis aan de Rijksuniversiteit Leiden (doctoraal examen 1992).
- Hij was daarna werkzaam bij Unilever. Tot 1997 was hij verantwoordelijk voor opleidingen en trainingen van medewerkers en begeleidde hij enkele reorganisaties.
- In 1997 trad hij binnen Unilever als personeelsmanager in dienst van Van den Bergh Nederland.
- Hij werd in 2000 benoemd in de Corporate Human Group. In 2002 was hij als directeur Human Resources in dienst van de IGLOMora Groep BV, een werkmaatschappij van Unilever.
- De heer Rutte was van 1988 tot 1991 landelijk voorzitter van de JOVD, de onafhankelijke liberale jongerenorganisatie, en van 1993 tot 1997 lid van het hoofdbestuur van de VVD.
- Drs. M. Rutte werd op 22 juli 2002 op voordracht van de VVD benoemd tot staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in het Kabinet-Balkenende

De Troonrede

Leden van de Staten-Generaal,

In de afgelopen jaren leken wij in de Nederlandse samenleving te kunnen vertrouwen op een aantal zekerheden: een voortgaande groei van de economie en veiligheid tegen aanvallen van buitenaf. Het zijn echter schijnzekerheden gebleken. De economische groei is vanaf het midden van vorig jaar bijna tot stilstand gekomen; de werkloosheid loopt weer op. En na de aanslagen van 11 september vorig jaar is het besef doorgedrongen dat veiligheid en stabiliteit in ons land en in de westerse wereld toch niet vanzelfsprekend zijn.
Tevens is duidelijk gebleken dat veel burgers een gevoel van onbehagen hebben over ontwikkelingen in onze samenleving: een toenemende onveiligheid die als bedreigend wordt ervaren, een grote instroom en onvoldoende integratie van nieuwkomers, en achterblijvende kwaliteit onder meer in de zorg en in het onderwijs. Tegen deze achtergrond vonden de verkiezingen plaats en werd dit kabinet gevormd.

Er is in de afgelopen decennia in Nederland veel bereikt. De regering ziet zich nu voor de zware taak geplaatst om het goede daarvan te behouden, en de onvolkomenheden die er zijn in alle duidelijkheid en met daadkracht aan te pakken. De teruglopende economische groei noopt tot een ingrijpend pakket maatregelen. Daarnaast wil de regering gehoor geven aan de indringende opdrachten die de kiezers haar hebben meegegeven: de veiligheid in ons land moet worden verhoogd, regels moeten worden nageleefd, integratie van minderheden moet worden versneld en de kwaliteit en organisatie van collectieve voorzieningen moeten verbeteren.

De regering realiseert zich terdege dat de kansen voor ons land op ontplooiing en welvaart voor een belangrijk deel ontstaan door samenwerking met andere landen. In het bijzonder geldt dit voor de verbondenheid van Nederland met de Europese Unie. Nederland stond aan de wieg van de Europese eenwording. De Europese Unie staat nu voor een nieuw tijdperk met de voorziene uitbreiding met nieuwe Lidstaten en de hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. In de Conventie en vervolgens de Intergouvernementele Conferentie zijn belangrijke vraagstukken aan de orde over de opzet van de Unie.

De regering beseft dat deze ingrijpende veranderingen bij sommigen gemengde gevoelens oproepen. Het debat hierover zal zich daarom niet mogen beperken tot bestuurders en instituties. Een nieuw elan in het Europees bewustzijn van burgers is gewenst. Nederland zal het voorzitterschap van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa en van de Raad van Europa volgend jaar, en vervolgens van de Europese Unie benutten om burgers actief te informeren en hen bij dit debat te betrekken. De waarden waar de Europese Unie voor staat moeten helder zijn en in verdragen worden verankerd.

Het afgelopen jaar werden de vrede en veiligheid steeds vaker bedreigd door spanningen zowel binnen landen als tussen landen onderling. De regering wil alles doen wat in haar vermogen ligt om in internationaal verband bij te dragen aan het zoeken naar oplossingen. Bijzondere aandacht daarbij moet uitgaan naar de verontrustende ontwikkelingen in het Midden-Oosten.

Nederland hecht veel waarde aan de vitale relatie van Europa met de Verenigde Staten. De NAVO is daarin van essentiële betekenis. De Nederlandse defensieorganisatie levert daaraan naar vermogen een bijdrage. Onze militairen zetten zich in vredesoperaties op een prijzenswaardige wijze in. Gedenkend de slachtoffers die ruim een jaar geleden in de Verenigde Staten zijn gevallen bij de schokkende aanslagen gaat de strijd tegen het internationale terrorisme onverminderd voort. Ook ons land neemt daarin zijn verantwoordelijkheid.

Op Prinsjesdag, de derde dinsdag van september, spreekt de Koningin uit naam van de regering de Troonrede uit. De leden van de Eerste en Tweede Kamer komen daartoe in een Verenigde vergadering bijeen in de Ridderzaal op het Binnenhof te Den Haag. De leden van het kabinet zijn in deze vergadering aanwezig. De Troonrede is een inhoudelijke uiteenzetting van de beleidsvoornemens van het kabinet voor het komende jaar. Na het uitspreken van de Troonrede door de Koningin, biedt de minister van Financiën enige uren later namens de regering de miljoenennota en de rijksbegroting aan de Tweede Kamer aan. De rijksbegroting bestaat uit de begrotingen van alle ministeries, de Hoge Colleges van Staat, het Koninklijk Huis en enkele fondsen, zoals bijvoorbeeld het Provinciefonds, het Gemeentefonds, het AOW-Spaarfonds en het Infrastructuurfonds. De miljoenennota is een algemene toelichting op de rijksbegroting. De nota geeft verder een beeld van de algemene economische situatie.
Bron: www.minaz.nl

Nederland kent een grote traditie van internationale solidariteit. De zojuist gehouden bijeenkomst in Johannesburg over duurzame mondiale ontwikkeling onderstreept het belang van een integrale benadering van wereldwijde problemen. Voortbouwend op onze inzet voor deze conferentie zullen wij u dit jaar voorstellen voorleggen voor een samenhangende aanpak ter bevordering van duurzame ontwikkeling onder andere op het gebied van water en energie, en armoedebestrijding, in het bijzonder in Afrika.

De band van het Koninkrijk schept verantwoordelijkheden voor ons eigen land, de Nederlandse Antillen en Aruba. Uit het oogpunt van evenwichtige verhoudingen hecht de regering zeer aan het huidige staatkundige verband van de Nederlandse Antillen. Het Statuut dient de basis te bieden voor een hechtere integratie in Koninkrijksverband.
Zolang de criminaliteit zo verontrustend hoog is, zal de regering in overleg met de Koninkrijkspartners haar financiële bijdrage aan de samenwerking met voorrang aanwenden voor versterking van de rechtshandhaving.

In reactie op de problemen in ons land wil de regering inhoud geven aan een nieuwe bestuurscultuur. Een cultuur waarin maatschappelijke problemen worden benoemd, afwegingen helder worden gemaakt, besluiten verantwoord en in het noodzakelijke tempo worden genomen, en wetten worden nageleefd. De regering wil het debat over gedeelde waarden entameren. De normen in de samenleving dienen te worden versterkt.

Burgers zijn de dragers van de maatschappij. Te vaak wordt naar de overheid gekeken om problemen en risico's in het dagelijks leven te voorkomen of weg te nemen. Maar tegelijkertijd wordt steeds minder geaccepteerd dat die overheid beperkingen oplegt aan mensen. Een nieuwe balans moet worden gezocht. De samenleving kan alleen functioneren als burgers zich willen afvragen wat zij voor elkaar kunnen doen, voordat zij de blik op de overheid richten. Daarbij geldt ook dat mensen zich alleen kunnen ontplooien als de overheid hun ruimte geeft om zelf verantwoordelijkheid te nemen en eigen keuzes te maken.

Uitgangspunten hierbij behoren te zijn: respect, verantwoordelijkheid en verantwoording. Dit betekent:
– respect voor elkaars levenssfeer, voor dragers van gezag en voor hen die zich inzetten voor de publieke zaak, maar ook van de overheid voor de burgers;
– verantwoordelijkheid van burgers, maatschappelijke organisaties en bedrijven om een wezenlijke bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de samenleving;
– verantwoording van overheid en instellingen over de wijze waarop zij hun taken vervullen en prestaties leveren.

Nederland kent een traditie die ruimte biedt aan de cultuur en de religie van mensen uit alle windstreken. Die waarde moet behouden blijven. De omvangrijke immigratie en de daaruit voortvloeiende problemen hebben de samenleving evenwel onder druk gezet. De regering zal daarom de integratie van allochtonen verder bevorderen, hetgeen van nieuwe Nederlanders vereist dat zij onze taal spreken, zich inleven in de Nederlandse identiteit en cultuur, en de wetten van onze rechtsstaat naleven. Van de betrokken en mag worden gevraagd dat zij de inburgeringscursussen succesvol afronden. De integratie is verder gebaat bij een restrictiever toelatingsbeleid en bestrijding van illegaal verblijf. Mede daardoor zal ruimte worden geschapen om de reeds aanwezige nieuwe Nederlanders hun plaats in de maatschappij te laten vinden. Een goede integratie vergt een langdurige inzet en wederzijdse aanpassing.

De grote problemen waarvoor de regering zich gesteld ziet, zijn niet op te lossen zonder de samenwerking met de maatschappelijke organisaties en sociale partners die een bindend element in de samenleving vormen. Daarom is het nodig dat zij zich bewust zijn van hún verantwoordelijkheden. Omwille van de kwaliteit van de samenleving zullen zij ook nu het algemeen belang nadrukkelijk in het oog moeten blijven houden.

Wanneer maatschappelijke organisaties en burgers hun verantwoordelijkheid willen nemen, moeten zij daartoe de ruimte krijgen. De regering zal daarom werk maken van het terugdringen van regelgeving en bureaucratie. Zij wil voorwaarden scheppen om de essentiële gemeenschapsvoorzieningen beter te organiseren. De behoefte aan menselijke maat en de opvattingen van burgers moeten daarbij vooropstaan.

In het onderwijs staan lesgeven en de professionaliteit van de docent centraal. De regering wil de eigen verantwoordelijkheid van instellingen in onderwijs, cultuur en wetenschap vergroten. Vermindering van administratieve lasten en beperking van onderwijsregelgeving worden daadkrachtig ter hand genomen. Volgend jaar zullen u voorstellen bereiken die scholen meer vrijheid geven bij de inrichting van de basisvorming en van het studiehuis en bij de besteding van de middelen voor klassenverkleining.
De kwaliteit van het beroepsonderwijs zal worden bevorderd en de uitval van leerlingen zal worden bestreden, onder meer door de leerwegen binnen het beroepsonderwijs beter op elkaar aan te laten sluiten.

Op financieel verantwoorde wijze wil de regering bewerkstelligen dat het recht op verzekerde zorg waargemaakt kan worden. Zij zal daartoe ziektekostenverzekeraars aanspreken op hun verantwoordelijkheid voor hun aandeel in de financiering en sturing van de gezondheidszorg. Tevens zullen zorgverleners meer ruimte krijgen voor ondernemerschap, nieuwe initiatieven en experimenten. De behoeften van de patiënt zullen centraal staan en de wachttijden worden verkort. Volgend jaar zal de regering een voorstel indienen voor een nieuw ziektekostenstelsel, dat uitgaat

van solidariteit tussen mensen met verschillende leeftijden, gezondheidsrisico's en draagkracht.

Met betrekking tot de groeiende groep ouderen wil de regering rekening houden met de individuele wensen en behoeften op het terrein van welzijn, zorg, inkomen en wonen. Daartoe zal zij in 2003 een integrale visie uitbrengen.

Gelukkig groeien de meeste jongeren op zonder dat zich grote problemen voordoen. Ouders hebben daarvoor als opvoeder een eerste verantwoordelijkheid. Wanneer kinderen dreigen te ontsporen moet vroegtijdig ondersteuning worden geboden. De regering hecht groot belang aan een geïntegreerd jeugdbeleid, dat inzet op preventie. Dit vergt een intensieve persoonsgerichte samenwerking tussen school, buurt en de betrokken instanties. Indien nodig zullen ook corrigerende en repressieve maatregelen worden genomen.

De menselijke maat bepaalt de wijze waarop Nederland wordt ingericht en hoe wij omgaan met het leefmilieu in de ruimste zin des woords. Zowel een sterke stad als een vitaal platteland is noodzakelijk voor een duurzame ontwikkeling van ons land. Boeren en tuinders krijgen daarin een nieuwe functie, waarbij natuur, recreatie en landbouw meer in samenhang worden benaderd. De regering zal daartoe het agrarisch natuurbeheer stimuleren.
In het ruimtelijk beleid hebben medeoverheden een eigen plaats. De regering wil hun meer mogelijkheden geven voor eigen afwegingen. Dit najaar zullen u de hoofdlijnen van de aanpassing van de Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening worden voorgelegd. Daarin zal ook de opvang van de eigen bevolkingsgroei op het platteland aan de orde komen. Tevens zal aandacht worden gegeven aan het aantrekkelijk maken van het stedelijk woonmilieu voor verschillende inkomensgroepen en het doorbreken van de eenzijdige samenstelling van de bevolking van achterstandswijken. Medio 2003 zal u een voorstel worden gedaan voor vereenvoudiging van regelgeving op het terrein van wonen, milieu en ruimtelijke ordening.

Goede bereikbaarheid is van belang voor economische groei, welvaart en welzijn, maar aan de groeiende mobiliteitsbehoefte kan niet ongebreideld tegemoetgekomen worden. Er wordt geïnvesteerd in het oplossen van knelpunten en het beter benutten van bestaande infrastructuur om doorstroming te bevorderen. Er komen nieuwe stations bij Vinex-locaties. Door prioriteit te geven aan goed en tijdig onderhoud van de railinfrastructuur wil de regering van haar kant bijdragen aan minder vertragingen voor treinreizigers.

Burgers voelen zich onveilig en zijn bezorgd over de toegenomen criminaliteit. Aantasting van de eigen levenssfeer door geweld en misdrijven is zo ingrijpend dat er een grote behoefte is aan een strikte handhaving van de openbare orde en aan een strenge aanpak van criminaliteit.

De regering wil in 2003 de organisatie en bevoegdheden van politie en justitie versterken. Er komt een landelijke recherche. De bevoegdheden van de regering bij het beheer van de politieorganisatie worden versterkt. Met de beheerders van de regionale politiekorpsen en met andere betrokken partners worden concrete afspraken gemaakt over het leveren van betere prestaties. Aan het eind van 2004 zal de regering bezien of de resultaten nopen tot verdergaande wijzigingen in de organisatie.

In aansluiting op de vele inspanningen van politie en justitie in de afgelopen jaren, en op de resultaten die daarbij zijn geboekt, zal voorrang worden gegeven aan de bestrijding van die vormen van ordeverstoring en misdaad waarmee burgers vaak geconfronteerd worden. Het gaat hierbij onder meer om berovingen en bedreigingen op straat, vandalisme, inbraken en overlast door drugs. Dat vraagt een actieve aanwezigheid en zichtbaarheid van politieagenten, 24 uur per dag. De inzetbaarheid van de politie zal daaraan zo goed mogelijk worden aangepast. Dit vergt ook aanpassing van andere instanties zoals de rechterlijke macht en de reclassering.
Voor de sociale veiligheid in het openbaar vervoer zal komend jaar actie worden ondernomen om strenger toezicht en een gesloten toegangsregime op metro- en treinstations te bewerkstelligen. Ter vergroting van de opsporingsmogelijkheden van politie en justitie zal de regering volgend jaar een algemene, wettelijke identificatieplicht introduceren en de toepassing van DNA-technieken verruimen.

Ernstige gebeurtenissen in de afgelopen twee jaar hebben aangetoond dat aandacht voor andere vormen van veiligheid zoals brandweer, transportveiligheid en rampenbestrijding noodzakelijk is. Voor het handhaven van vergunningen en voor preventie en bestrijding zijn gemeenten en provincies de eerstverantwoordelijken.
De regering bevordert een verdergaande regionale samenwerking van brandweer en ongevallendiensten. Er zal nog dit najaar een wetsvoorstel worden ingediend om de voorbereiding en het oefenen, alsmede de kwaliteit van beheersplannen, te verbeteren.
In de komende vier jaar zullen extra middelen beschikbaar worden gesteld voor de veiligheid bij opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen. Ook de verbetering van de veiligheid van tunnels krijgt bijzondere aandacht.
De recente overstromingen in Europa maken eens temeer duidelijk dat een omslag in het denken over waterbeheer nodig is. Naast dijkverhogingen zullen ook maatregelen nodig zijn voor het vasthouden, bergen en afvoeren van water.
Voor de veiligheid van ons voedsel zal de regering zich inzetten via regelgeving en normstelling. Het is aan ondernemers om in dezen hun maatschappelijke verantwoordelijkheid waar te maken.

Het sociaal, economisch en financieel beleid is erop gericht de werkgelegenheid te vergroten, de winstgevendheid te verhogen, de inflatie terug te dringen en de overheidsfinanciën te verbeteren, ook na 2006. De begroting voor het jaar 2003 is onderdeel van het meerjarig beleid, dat gericht is op aflossing van de staatsschuld in ongeveer 25 jaar. Dat is de meest betrouwbare weg om

de gemeenschapsvoorzieningen voor onze vergrijzende bevolking in stand te houden. Belangrijke elementen zijn voorts de preventie van ziekteverzuim en de aanpak van arbeidsongeschiktheid, een pensioenconvenant met de sociale partners, de combinatie van zorg en arbeid en een beter werkende arbeidsmarkt. Verder wordt ruimte gegeven om te ondernemen onder meer door de administratieve lasten fors te reduceren.

De beleidsvoornemens staan onder druk omdat de economische vooruitzichten aanzienlijk slechter zijn dan vorig jaar werd verwacht. Voor 2003 wordt een groei van het bruto binnenlands product voorspeld van 1,5 procent, hetgeen bijna een halvering betekent ten opzichte van de eerdere verwachting. Dit groeipercentage ligt beduidend lager dan het gemiddelde in de Europese Unie en in de Verenigde Staten.
De internationale conjunctuur is ingezakt. Hoge prijzen van aandelen en van huizen hebben tot een vertekening van de welvaart geleid.
Ook hebben de overheid en veel burgers de laatste jaren onvoldoende maat weten te houden; daarbij was de stijging van de loonkosten in Nederland aanzienlijk hoger dan in de ons omringende landen. Onze internationale concurrentiepositie is daardoor verzwakt. De werkloosheid loopt op met bijna achtduizend personen per maand. De houdbaarheid van de pensioenen loopt gevaar door een combinatie van te hoge loonontwikkeling, een daling van de financiële beurzen en de stijgende lasten van de vergrijzing.

In het licht van deze ernstige economische situatie ziet de regering zich genoodzaakt maatregelen te nemen om het perspectief op tijdige aflossing van de staatsschuld te behouden. Beheersing van de loonkosten over langere tijd tot onder of op het niveau van de inflatie is noodzakelijk, zowel in de collectieve sector als in de marktsector.
In deze moeilijke omstandigheden zullen burgers er in koopkracht op achteruitgaan. De lasten zullen echter zo veel mogelijk evenwichtig worden verdeeld, waarbij de koopkracht van ouderen met alleen AOW bijzondere aandacht krijgt.
Om werken financieel aantrekkelijker te maken wordt de arbeidskorting voor werkenden op 1 januari aanstaande verhoogd.
Ondanks verdere bezuinigingen zal de regering de prioriteiten voor onderwijs, zorg en veiligheid handhaven. Zij zal ook in haar eigen rol als werkgever matiging van loonkosten betrachten. Voor het verlichten van knelpunten op de arbeidsmarkt, met name in sectoren als zorg en onderwijs, stelt de regering extra middelen beschikbaar. Zij gaat ervan uit dat de noodzaak van een meerjarige matiging van loonkosten breed in de samenleving zal worden gesteund. Op het moment dat in de marktsector eveneens matiging van de loonkosten wordt verwezenlijkt, zal ruimte worden gemaakt voor verlaging van werknemers- en werkgeverslasten.

Leden van de Staten-Generaal,

Met deze begroting wil de regering tegemoetkomen aan de onzekerheden, problemen en ambities in de maatschappij, in het besef dat niet alle oplossingen op korte termijn bereikbaar zijn. Zij doet deze voorstellen wetende dat alleen resultaten kunnen worden geboekt vanuit een gemeenschappelijke inspanning in de samenleving. De regering wil samen met u haar doelstellingen realiseren en ziet daartoe uit naar vruchtbaar overleg.

Moge u vanuit uw persoonlijke overtuiging inspiratie en kracht vinden voor uw verantwoordelijke werk. Ik wens u daarbij Gods zegen toe.

Dinsdag 17 september 2002 <

De Miljoenennota: perspectief op herstel

Bron: Website Ministerie van Financiën

De Nederlandse economie is in snel tempo verslechterd en blijft achter bij andere Europese landen. Toch bieden de maatregelen in de Miljoenennota volgens het kabinet zicht op herstel.

De Nederlandse economische groei blijft achter bij die van andere Europese landen. Door te hoge arbeidskosten loopt de concurrentiepositie achteruit. Het kabinet presenteert in de Miljoenennota 2003 verschillende uitgaven- en lastenmaatregelen, die perspectief bieden op herstel van de Nederlandse concurrentiepositie op middellange termijn. Ook blijft de aflossing van de staatsschuld in één generatie mogelijk.

Door de wereldwijde economische neergang is de verwachte economische groei in Nederland voor 2002 gedaald naar 0,5%. Voor 2003 wordt een licht herstel naar 1,5% economische groei verwacht. Bij de formatie van het kabinet - en de afspraken in het strategisch akkoord – is uitgegaan van 2,5%. Daarom zijn in de begroting 2003, bovenop de afspraken in het regeerakkoord, extra maatregelen genomen, omdat anders het begrotingstekort te ver op zou lopen.

Begroting 2003 In het strategisch akkoord is 1 miljard extra beschikbaar gesteld voor de uitbreiding van de politie, de aanpak van de wachtlijsten in de zorg, de extra kosten voor hogere leerlingenaantallen in het onderwijs, de verhoging van de belastingaftrek voor werkenden (arbeidskorting) en de invoering van de levensloopregeling. Daartegenover staat een pakket van besparingen door lagere uitgaven voor asielbeleid, een betere werking van de arbeidsmarkt en een efficiëntere overheid. In totaal levert dat een besparing op van 5 miljard, opgebouwd uit 3 miljard lagere uitgaven en 2 miljard hogere inkomsten.
In augustus heeft het kabinet besloten tot een aanvullend pakket van maatregelen. De uitgaven worden verder beperkt met 0,6 miljard door extra te besparen op een aantal subsidies en de loonstijging voor ambtenaren in 2003 te beperken. Behalve dat dit een besparing oplevert hoopt het kabinet hiermee ook een signaal aan het bedrijfsleven te geven om een knik in de loonontwikkeling aan te brengen.

In het aanvullende pakket zijn 2,25 miljard aan extra inkomsten opgenomen. Er is gekozen voor onder meer het afschaffen van een aantal belastingregelingen om de helderheid van het belastingstelsel te vergroten. Daar staat een lastenverlichting van 1,38 miljard tegenover. Dit betreft een extra verhoging van de arbeidskorting en een lastenverlichting van 500 miljoen op voorwaarde dat de werkgevers en de vakbonden tijdens het Najaarsoverleg een akkoord bereiken over loonmatiging.

Staatsschuld Gezien de economische situatie heeft het kabinet besloten om dit aanpassingsproces direct bij het aantreden in te zetten. De problemen zijn te groot en dreigen te structureel te worden om daar nu aan voorbij te gaan. Zonder de maatregelen in het Strategisch Akkoord en de keuzes in het aanvullend pakket zou het tekort volgend jaar uitkomen op 1,2% van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Door deze maatregelen blijft het tekort volgend jaar beperkt tot 0,5% BBP. In 2006 is er weer een overschot van 0,6% BBP, waardoor het mogelijk blijft om de staatsschuld in één generatie af te lossen. <

De hoofdpunten: miljoenennota 2003

Bron: Trouw

• Bijna iedereen gaat er in 2003 in koopkracht op achteruit.
• De Zalmsnip ter waarde van 43,38 euro verdwijnt.
• De fiscale korting voor de aanschaf van een milieuvriendelijke auto wordt afgeschaft.
• De lijfrenteaftrek wordt geschrapt.
• De nominale ziekenfondspremie gaat met enkele tientallen euro's omhoog.
• Huishoudens en bedrijven die groene stroom gebruiken, moeten ecotaks gaan betalen.
• De sollicitatieplicht voor werklozen vanaf 57,5 jaar wordt weer ingevoerd.
• Spaarloon en financiële regelingen voor ouderschapsverlof en loopbaanonderbreking verdwijnen. In plaats daarvan komt de verlopknip: een spaarregeling voor onbetaald verlof.
• Het aantal gesubsidieerde banen (melkertbanen) gaat met 20000 omlaag.
• Iedereen kan vanaf medio 2003 zijn eigen gas- en stroomleveranciers kiezen.
• Er komen vanaf 2003 elf nieuwe spitsstroken onder andere langs de ringweg Amsterdam, a28 Utrecht-Amersfoort, a27 Utrecht-Hilversum.
• De aanleg van de Hanzelijn (lelystad-Zwolle) wordt vijf jaar uitgesteld, andere plannen (HSL-west, Randstad-rail) moeten nog langer wachten.
• Veiligheid is prioriteit één. Het kabinet trekt hier tot 2006 700 miljoen euro extra uit.
• Justitie steekt komend jaar 115 miljoen euro in de bouw van nieuwe gevangenissen en het opknappen van oude.
• De noodopvang voor bolletjesslikkers wordt uitgebreid van 700 naar 1031 cellen.
• Er komen hogere maximumstraffen voor ernstige delicten.
• De politie moet per jaar 20000 zaken extra aanpakken. Het OM krijgt als gevolg hiervan ongeveer 10000 per jaar extra te verwerken.
• Meer cameratoezicht, een algemene identificatieplicht en meer mogelijkheden voor de politie om voertuigen op wapens te controleren.
• Vanaf 2003 moet instroom van asielzoekers naar 18000 per jaar.
• Werkloze immigranten, die al lang in Nederland wonen moeten, zonodig, ook verplicht naar taalles.
• Nieuwe immigranten krijgen pas een definitieve verblijfsvergunning als ze hun inburgeringscursus succesvol hebben afgerond.
• De arbeidskorting, een belastingaftrek voor werkenden, gaat 119 euro omhoog.
• Universiteiten en hogescholen moeten het in 2003 met 36 miljoen euro minder doen. Dit loopt in 2006 op tot 143 miljoen.
• Het aantal leerlingen dat zonder diploma het middelbaar beroepsonderwijs verlaat moet in 2006 met 30 procent verminderd worden.
• Vanaf 2003 moet er 280 miljoen euro op medicijnen worden bespaard.
• Meer mensen mogen een medische studie gaat doen. <

De Facultaire Studentenraad

Wat is de FSR?

De Facultaire Studentenraad behartigt de belangen van studenten bij de organisatie van de faculteit. In de praktijk betekent dit dat de FSR overleg pleegt met de bestuursleden van de faculteit, zoals de decaan en de onderwijsdirecteur. De FSR draagt zijn mening uit door gevraagd en ongevraagd advies te geven over zaken die binnen de faculteit spelen. Daarnaast heeft de FSR op een aantal zaken instemmingsrecht, zoals op (delen van) de Onderwijs- en Examenregeling (OER). In de OER staan zaken vermeld als de inhoud van de opleiding, het aantal tentamenmomenten per jaar, de inrichting van de opleiding en sinds kort de invulling van het bindend studieadvies (BSA). Dit kan dus alleen vastgesteld worden met toestemming van de FSR.

Wie zitten er in de FSR?

De FSR bestaat uit acht personen. Dat zijn dit jaar: Emiel Afman (voorzitter), Willem van Exter (vice-voorzitter), Catharina Koops (secretaris), Sjoerd Arlman, Bob Collin, Philip Hordijk, Annemarie Oskam en Hardeep Selhi. Deze personen worden gekozen door de studenten van de faculteit. Twee van hen hebben ook zitting in de Centrale Studentenraad (CSR) die op universitair niveau de studenten vertegenwoordigt. In het verleden heeft de FSR vaak moeite gehad met het invullen van de beschikbare zetels. Dit jaar zijn er gelukkig weer acht personen, wat niet alleen de individuele leden ontlast, maar ook kan de FSR door herstel van zijn oorspronkelijke grootte meer gedaan krijgen.

Wat kunnen studenten dit jaar van de FSR verwachten?

In het afgelopen jaar is een aantal grotere besluiten genomen aan de faculteit. Zo is ondermeer besloten dit jaar al de Bachelor-master structuur in te voeren en heeft de faculteit besloten om als proef bindend studieadvies in te voeren. De FSR zal onder andere deze twee zaken goed in de gaten houden.
Daarnaast zal de FSR zich uiteraard actief opstellen ten opzichte van het bestuur van de faculteit. Er zal kritisch gekeken worden naar voorstellen en er wordt altijd gestreefd naar verbeteringen. Natuurlijk is er ook de mogelijkheid voor individuele studenten om hun mening te laten horen...

Hoe vind ik de FSR?

De FSR heeft zijn eigen kamer op de faculteit, kamer E 1.31. Het is altijd mogelijk om daar binnen te lopen met vragen of opmerkingen. Telefonisch contact kan natuurlijk ook, de FSR is bereikbaar op nummer 020-525 4384, of per e-mail via studraad@fee.uva.nl. De FSR zal in de toekomst meer bekend maken over zijn activiteiten, onder andere in de Rostra Economica. Tevens zal binnenkort een website ontworpen worden waar informatie over de FSR op te vinden zal zijn.
De FSR wil het niet bij zijn stem laten. Om een niet al te eenzijdig beeld te krijgen van een kleine groep studenten is het van het grootste belang dat iedere student die iets wil bijdragen, in de vorm van een oplossing, klacht, suggestie of vraag die kwijt kan. Hetzij bij ons, hetzij bij een ander persoon die daarvoor aangewezen is.

De FSR '02-'03.
Achterste rij vlnr: Bob Collin, Catharina Koops, Annemarie Oskam en Hardeep Selhi.
Voorste rij vlnr: Philip Hordijk, Sjoerd Arlman, Willem van Exter en Emiel Afman.

Exploring Multi Opportunities

Meet our company and our international programs. Experience Marketing & Sales, Finance & Control, Research & Development, Production & Engineering in the fields of Pharmaceuticals, Coatings and Chemicals!

Akzo Nobel Business Course

February 17-21, 2003

Apply before:
November 15, 2002

Akzo Nobel International Internship

Program 2003

Apply before:
November 1, 2002

More info and application forms can be downloaded at:
www.akzonobel.com/jobs/apply.asp.
You can also contact your career placement officer or your study association. Addresses of various countries are listed on our website.

AKZO NOBEL

www.akzonobel.com

Akzo Nobel, based in the Netherlands, serves customers throughout the world with healthcare products, coatings and chemicals. Consolidated sales for 2001 totaled EUR 14 billion. The Company currently employs over 67,000 people in 80 countries.
E-mail: corporate-recruitment@akzonobel.com

"Tijd is geld" is een uitdrukking die steeds vaker wordt gebruikt. Als student Bedrijfskunde, Economie of Econometrie leer je dat tijd geld is omdat het een schaars goed is. Voor studenten wordt tijd steeds schaarser. Studeren, werken, ontspannen en cv-building zijn slechts een paar dingen waarmee je (korte) studietijd gevuld is. Iedereen die dan ook studeert moet bovenstaande activiteiten zo efficiënt mogelijk combineren. Als student aan de FEE krijg je hiervoor een mooie oplossing in de schoot geworpen. Je kan actief lid worden van de Sefa, de faculteitsvereniging voor studenten Bedrijfskunde, Economie en Econometrie. Een nieuw studiejaar is een goed begin om daar mee te starten. Zo is er ook een nieuw Sefa bestuur voor het studiejaar 2002-2003 en dat is als volgt samengesteld.

Voorzitter:	Pleun van Bon
Secretaris/Commerciële Zaken:	Robert Picauly
Penningmeester:	Justin Boers
Interne Zaken:	Liduina Hammer
Vice-Voorzitter/Externe Zaken:	Kasper Jannsen
Integration/2e Commerciële Zaken:	Kacee Ballew

Enkele activiteiten waar jij aan kunt deelnemen zijn de volgende:

Ondernemersdag:

Doel van deze dag is om het ondernemerschap onder studenten te stimuleren en inzichtelijker te maken. Op de dag zullen er verschillende workshops gegeven over zaken waar startende ondernemers tegenaan kunnen lopen. Ook zal een prominent iemand komen vertellen over zijn ervaringen.

Amsterdamse Carrière Dagen

Ook dit jaar zullen weer de Amsterdamse Carrière Dagen plaatsvinden. Tijdens deze dagen presenteren verschillende bedrijven zich variërend in grootte en bedrijfstak. Ook worden door diverse bedrijven cases gegeven en er zijn mogelijkheden tot individuele gesprekken met bedrijven. Ideaal voor een ieder om zich alvast te oriënteren of te kijken waar je wilt werken.

Voor meer (algemene) informatie hierover of over welke andere commissies we nog hebben kun je bellen met 020-5254024, mailen naar bestuur@sefa.nl of kom binnen op onze kamer E0.02. Vraag naar ons bestuurslid interne zaken, Liduina Hammer.

Boekenverkoop tweede blok (semester 1):

Boeken voor het tweede blok worden door ons besteld bij de boekenleverancier. De hoeveelheden worden besteld naar aanleiding van de prognose die de docent ons doorgeeft. Sommige docenten reageren niet op verzoeken voor het geven van een prognose en geven niet door wat het studiemateriaal is (wat in de studiegids staat klopt namelijk niet altijd).
Als docenten niks laten horen bestellen wij voor die vakken geen boeken. Dit kan heel vervelend zijn voor studenten maar wij kunnen niet bestellen als we niet weten welke boeken we moeten bestellen.

Vakken waarvan de literatuur onbekend is worden vermeld op de bestelsite op het internet.

Verder dient iedere doctoraal student de boeken te bestellen via internet. Zodra dit mogelijk is ontvangt u hier een e-mail over. Dan worden ze voor u achter gehouden gedurende de eerste twee weken van het tweede blok. Studenten die niet via internet hebben besteld kunnen de eerste twee weken geen boeken kopen. Daarna gaan de boeken die over zijn in de vrije verkoop. Bestellen dus!!!
Als u boeken heeft besteld en komt ophalen dient u de volgende bescheiden mee te nemen:
- Collegekaart en
- De bevestiging die u krijgt als u de boeken heeft besteld, deze kunt u zelf uitprinten.

Als u dit niet bij zich heeft kunnen wij u de boeken niet meegeven.

De openingstijden tijdens de eerste collegeweek van blok 2 zijn:
Maandag tot en met vrijdag van 09:00 tot 17:00 en
Maandag en donderdagavond van 18:30 tot 19:30

De rest van het blok gelden de reguliere openingstijden en deze zijn.
Maandag tot en met vrijdag van 12:00 tot 14:00 en
Maandag en donderdagavond van 18:30 tot 19:30.

Op de volgende pagina's vindt u de profielen van de bestuursleden van de Sefa.

Rest mij u een succesvol studiejaar toe te wensen,
Met vriendelijke groet,

Namens het Sefa bestuur,
Pleun van Bon

Naam:
Pleun van Bon
Geboren:
7 Januari 1979 te Wamel
Studeert:
Fiscale Economie
Functie:
Voorzitter

Wat houdt dit in?
Verantwoordelijk voor het beleid van de vereniging.
Sturen, coördineren en richtinggeven aan en van lopende zaken en mede-bestuurders.
Coördineren van commissies die binnen mijn portefeuille vallen.

Waarom ben je eigenlijk bij de Sefa in het bestuur getreden?
Afstuderen en werken (in de zin van een echte baan bij een bedrijf) kan ik altijd nog. Daarnaast ontwikkel ik me graag verder op een zo breed mogelijk vlak.

Wat is er dan erg leuk aan?
Het teamwork, ieder heeft zijn eigen verantwoordelijkheden maar uiteindelijk doen we het samen. En dat ik mijn eigen doelstellingen samen met mijn mede-bestuurders kan verwezenlijken.

Favoriete muziek?
Beethoven

Hobbies?
Lekker eten en drinken, varen, concertgebouw bezoeken, zwemmen, tennis maar ook passief sporten...

Naam:
Robert Picauly
Geboren:
14 juli 1980, Amsterdam
Studeert:
Bedrijfseconomie, richting financiering
Functie:
Commerciële zaken en secretaris

Wat houdt dit in?
Bedrijfsbezoeken plegen en de Sefa en haar activiteiten aanprijzen.

Waarom ben je bij de Sefa in het bestuur getreden?
Voor de uitdaging, als je denkt dat je het beter kan, dan moet je gewoon doen.

Wat is er dan erg leuk aan?
Snel en inventief oplossingen vinden. Win win situaties vinden voor onderhandelende partijen.

Favoriete boek, muziek en film?
Boek: De ontdekking van de hemel
Muziek: Robbie Williams, jazz muziek etc.
Film: Top Gun, Secret of my Succes en The Godfather

Hobbies?
Piana, jazz (vrijheid!), tennis en af en toe andere balsporten, zoals veredeld knikkeren.

Uitspraak?
Some people ask themselves why? Other people ask them selves why not.
Het leven is wat je er zelf van maakt.

Naam:
Justin Boers
Geboren:
29 mei 1979, Den Haag
Studeert:
Bedrijfseconomie, finance richting
Functie:
Penningmeester

Wat houdt dit in?
Tot de taken van de penningmeester behoort het beheren en administreren van de financiën van de vereniging (uit de statuten).

Waarom ben je eigenlijk bij de Sefa in het bestuur getreden?
Het is weer eens wat anders. Ben je op een heel andere manier met je studie bezig. Je leert veel en doet nieuwe ervaringen op. Ook is het lekker is het dat je niet meer fulltime hoeft te studeren, je krijgt er namelijk een bestuursbeurs voor.

Wat is er dan erg leuk aan?
Dat heb ik bij vorige vraag al beantwoord, maar ik kan nog wel even door gaan. Zo leer je met veel verschillende mensen omgaan, organiseren en verantwoordelijkheid op je nemen. Er gaat vrij veel geld om in de vereniging en daar moet je als penningmeester verantwoord mee om gaan.

Favoriete boek, muziek en film?
Boek: De terugkeer van BONANZA van Herman Brusselmans. Nog nooit zo veel en hard moeten lachen om een boek! Sowieso vind ik de boeken van Brusselmans erg leuk om te lezen.
Muziek: Heb niet echt een muziekale voorkeur. Ik luister eigenlijk altijd naar de radio en vind die muziek prima.
Film: The Terminator I&II, Silence of the lambs, Snatch, vind zoveel films leuk.

Hobbies?
Sport, zowel actief als passief. Ik speel hockey bij H.I.C. en in de zomer wielren ik graag. Ieder jaar ga ik o.a. een week fietsen in de bergen met vrienden.

Uitspraak?
Ik heb geen vaste uitspraak.

Naam:
Liduina Hammer
Geboren:
9 september 1981 te Rotterdam
Studeert:
Bedrijfseconomie, richting financiering
Functie:
Interne zaken en 2e secretaris

Wat houdt dit in?
Je bezighouden met geschikte mensen vinden voor commissies, post in en uit regelen, verantwoordelijk voor de ledenadministratie en de commissies in mijn portefeuille

Waarom ben je bij de Sefa in het bestuur getreden?
Wilde meer doen naast mijn studie en dit leek me een leuke uitdaging. Daarnaast creeert het voor mij de mogelijkheid mijn kleine studievertraging in te lopen.

Wat is er dan erg leuk aan?
Het contact met mensen, het regelen van zaken e.d.

Favoriete boek, muziek en film?
Boek: Al een tijdje helaas geen tijd gehad om een goed boek te lezen
Muziek: filmmuziek
Film: The Piano

Hobbies?
Paardrijden, klarinet spelen, uit eten gaan, koken, naar de film gaan etc.

Uitspraak?
A rose a rose by any nature a rose is still a rose (W. Shakespeare)

Name:
Kacee Ballew
Date of Birth:
05 April, 1979 Texas,USA
Study:
International Economics / International Industrial Economics (English Study)
Function:
Integration / 2nd Commercial Affairs

What are your duties?
Integration is a position with no boundries, my job is to link the international students of the Fee with the Dutch society as a whole. It is an important, new position as Sefa is the only association with an international commission, ICES. With commercial affairs, I am responsible to raising money for the Sefa and keeping a contact between companies and their new prospects, you the student.

Why did you become a board member of Sefa?
The UvA is building a reputation as an international university by offering studies, such as economics, in english. I wanted to be a part of the transition by getting involved with an association. I chose Sefa because they see that with globalization the world is becoming smaller, and in return, they are open to such integration.

What do you like about it?
I am excited to have contact with differnt companies in different fields. My duties with commercial affairs puts me in the middle of that. And of course, I enjoy the interaction with the other students – both Dutch and international. I hope to see you at the Krater for our weekly borrels on Thursday evenings.

Favorite book, movie, and music?
Book: Harry Potter – the entire series is great!
Movie: My favorite recent movie is Spy Game with Brad Pitt (Yumm!).
Music: I am a big fan of Van Morrison. An "Oldie but a Goodie". And I actually caught his show here in Amsterdam at the Carré Theater.

Hobbies?
I was an active snowboarder, but changing cities means changing hobbies. Now I spend alot my time on my bike. I also spend alot of time in my kitchen, because I enjoy cooking and love to eat good food.

Wil jij je wél oriënteren op de arbeidsmarkt?

Aureus

BIG
Faculteitsvereniging Bedrijfskunde Groningen

Collegie tot de Disputeringhe
Studievereniging Universiteit Nijenrode

Industria

Sefa

Stress

Sviib

Synergy

Direct Future
post die deuren opent

Direct Future

Junkmail of gerichte informatie?

Genoeg van al die junkmail, maar wel geïnteresseerd in informatie over bedrijven en alles wat ze aanbieden? De huidige arbeidsmarkt biedt studenten Bedrijfskunde en Economie veel kansen. Direct Future biedt jou de mogelijkheid je goed te oriënteren op deze arbeidsmarkt, zodat jij geen kansen mist. Zo bepaal jij zelf de gebieden waarover je informatie wilt ontvangen. Hierdoor word je op de hoogte gehouden over ontwikkelingen en activiteiten op jouw toekomstig werkgebied.

Wat moet je doen?

Geef op het inschrijfformulier je interesses aan en lever het in bij je studievereniging of stuur het op. Met nog geen twee minuten werk verzeker je jezelf van de juiste informatie.

Wat krijg je hiervoor terug?

Vanaf het moment dat je in ons bestand wordt opgenomen, ontvang je gerichte informatie over activiteiten van bedrijven, zoals events, in-house dagen, (internationale) stages, vacatures, business courses en workshops. Daarnaast word je op de hoogte gehouden van ontwikkelingen binnen jouw interessegebied. Dit alles om de stap van studentenleven naar de arbeidsmarkt zo soepel en eenvoudig mogelijk te laten verlopen. Alle gewenste informatie automatisch op je deurmat, zonder direct je cv of motivatieformulier in te hoeven leveren.

Tussentijds wijzigen?

Mochten je gegevens of interesses wijzigen, geef dit dan door aan je studievereniging, door middel van dit formulier of op www.directfuture.nl. Dit garandeert een juiste informatievoorziening.

Deelnemende Deelverenigingen

Direct Future is een samenwerkingsverband van acht studie- of faculteitsverenigingen verspreid over heel Nederland. Gezamenlijk vertegenwoordigt Direct Future ruim 16.000 Economie- en Bedrijfskundestudenten aan de Rijksuniversiteit Groningen, Erasmus Universiteit Rotterdam, Vrije Universiteit Amsterdam, Universiteit Van Amsterdam, Technische Universiteit Eindhoven, Katholieke Universiteit Nijmegen, Universiteit Twente en de Universiteit Nyenrode.

Sefa

De Sefa, de studievereniging van de Faculteit der Economische Wetenschappen en Econometrie, is het contactpunt namens Direct Future op de UvA. Wil jij meer over Direct Future of onze andere activiteiten weten, dan kun je altijd contact met ons opnemen:

Sefa
Roetersstraat 11, Kamer E0.02, 1018 WB AMSTERDAM, Telefoon: 020 - 627 96 53
Internet: www.sefa.nl , E-mail: info@sefa.nl

Jouw persoonlijke gegevens worden vertrouwelijk behandeld

Jouw persoonlijke gegevens worden vertrouwelijk behandeld en blijven te allen tijde in handen van de deelnemende studieverenigingen. Ons bestand is aangemeld bij de Registratiekamer. Meer informatie is te verkrijgen bij de betrokken verenigingen.

Naam:

Adres:

Postcode:

Woonplaats:

Geboortedatum:

E-mail:

Studentnummer:

Studie:

Startdatum studie:

Afstudeerdatum:

Afstudeerrichting

- ○ Algemene Economie
- ○ Accountancy
- ○ Management Accounting & Control
- ○ Financieel Management
- ○ Informatiemanagement
- ○ Organisatie, Strategie en Marketing
- ○ Bedrijfseconomie (vrije variant)
- ○ Internationale Financiële Economie
- ○ Fiscale Economie
- ○ Operational Research Management
- ○ Actuariaat

Functie-interesse (max 4)

- ○ Accountancy
- ○ Automatisering / IT
- ○ Communicatie
- ○ Consultancy
- ○ Controlling
- ○ Financieel
- ○ Fiscaal / Juridisch
- ○ Human Resource Management
- ○ Logistiek
- ○ Marketing & Sales
- ○ Research & Development
- ○ Techniek

De boekhouding, een zegen?!

Startende ondernemers beginnen een bedrijf veelal vanuit de motivatie een uniek product of unieke dienst te leveren. Ze schrijven een bedrijfsplan met een financiële prognose voor de eerste drie jaar. Hierna richten ze zich voornamelijk op het activeren en structuren van hun primaire voortbrengingsproces. De meeste starters zijn voornamelijk operationeel actief en hiernaast soms ondernemer.
Het bedrijf groeit en de benodigde staffunctie groeit mee.Veel kleine ondernemers kunnen zich niet losmaken van hun operationele activiteiten, ook al zien zij hun benodigde "kantooruren" toenemen. Ze worden door het gebrek aan tijd genoodzaakt selectief te zijn in hun bezigheden.
Het voeren van een administratie wordt gezien als de meest hinderlijke stafactiviteit, slechts "nuttig" om de fiscus buiten de deur te houden. De boekhouding wordt door de ondernemer zelf gedaan, meestal 's avonds aan de keukentafel. Aan het einde van het jaar gaat het materiaal naar de accountant en rolt er een fiscale balans en winst- en verliesrekening uit. Of deze tegen een financiële prognose aangelegd wordt is nog maar zeer de vraag.
Door het jaar heen bepaalt deze ondernemer intuïtief of er winst gemaakt wordt. De zakelijke bankrekening vertelt over er geld ontrokken kan worden voor persoonlijke uitgaven. Soms leidt een gerapporteerd verlies aan het eind van het jaar dan ook tot ongeloof of paniek.

Financiële bewustwording

De ondernemer die een commerciële organisatie heeft, moet zich realiseren dat financiële winst (uiteindelijk) het bestaansrecht voor de onderneming is. In beginsel zijn de bestuurders van een onderneming verantwoordelijk voor het realiseren van deze winst. De startende ondernemers is dit binnen het eigen bedrijf.
Veel ondernemers starten een onderneming met het vermoeden een aardig inkomen uit de onderneming te kunnen halen. Deels is dit gebaseerd op praktijkervaring of onderzoek en deels is dit een pure gok. Er wordt gedroomd over een goed lopend bedrijf dat een welvarend leven mogelijk maakt.
Na de opstart richt de ondernemer zich op het goed laten draaien van een bedrijf en het tevreden houden van de klanten. Het rendabel maken van het bedrijf wordt veelal uit het oog verloren. Er zijn veel verhalen bekend van startende ondernemers die onbewust onder kostprijs hun product of dienst slijten. Zij komen er na verloop van tijd achter dat ze gewoon geld hebben weggegeven en dat het eigen vermogen sterk is afgenomen. Vervolgens verhogen zij de verkoopprijzen om er achter te komen dat de klant het helemaal niet erg vindt om meer te betalen (of erger nog "het toch al belachelijk goedkoop vond").
De harde manier van financiële bewustwording is er achterkomen, na een periode van erg hard werken, dat het bedrijf op de rand van het faillissement balanceert. Hierna zal een ondernemer (als deze mogelijkheid nog bestaat) meer winstgericht gaan ondernemen. De ondernemer kan nu echt gaan testen of het voortbrengingsproces van de onderneming een toegevoegde waarde heeft en als zodanig economisch gewaardeerd wordt. Er moet nu bezig gegaan worden met een ingewikkeld proces om kosten en omzet met elkaar in overeenstemming te brengen. De ondernemer gaat zich afvragen waar de informatie om tot de juiste beslissingen omtrent dit onderwerp te verkrijgen is. Verkoopbonnen, salarisstroken en overige kosten worden verzameld en er wordt uitgerekend wat de totale kosten per verkocht product (of dienst) zijn. Erg moeilijk om zo'n berekening goed te doen, het lijkt wel op boekhouden.

Het nut van een boekhouding

Om een bewuste winst te kunnen maken, is het belangrijk de financiële stromen binnen een organisatie in kaart te brengen en te begrijpen. Voor een ondernemer is het dus belangrijk te weten wat er uitgegeven en verdiend wordt. Een boekhouding kan hierbij een uiterst handig hulpmiddel zijn.
De eerste stap is het inrichten van een boekhouding. Er moet (wellicht met hulp van derden) bepaald worden welke omzetgroepen en kostengroepen er zijn. De diverse bezittingen en schulden van de onderneming moeten gecategoriseerd worden en de stand van deze posities moet uitgezocht worden. De boekhouding is een afspiegeling van het financiële voortbrengingsproces van de onderneming en geeft weer vanuit welke eigendomspositie dit voortbrengingsproces mogelijk gemaakt wordt. Voor een startende ondernemer kan het categoriseren van het bedrijf een nuttige oefening zijn.
Nu er een werkbare boekhouding is, zal er voor de invoer gezorgd moeten worden. Het is niet te zeggen dat de ondernemer dit voor de rest van het ondernemersleven zelf moet doen. Wel is het handig om het in het begin zelf te doen. Het geeft de ondernemer een goed inzicht in de werking van de administratie en de latere rapportages die hieruit voortkomen. Verder wordt de ondernemer er op heel directe wijze mee geconfronteerd wat de inkomsten, uitgaven en (des-)investeringen zijn. Nadat de ondernemer (wellicht na een cursus) een ervaren boekhouder is geworden, kan de boekhouding worden uitbesteed aan een eigen boekhouder of administratiekantoor. Het zal de ondernemer nu niet meer gebeuren dat deze niet begrijpt wat er in zijn financiële administratie omgaat of dat deze niet actief kan sturen op de werkzaamheden betreffende de boekhouding.
Nadat de invoer geschied is, kan er (aan het einde van een periode of tussentijds) gerapporteerd worden. In eerste instantie levert een boekhouding een balans (bezittingen en schulden overzicht) en een winst- of verliesrekening op. Op basis van deze overzich-

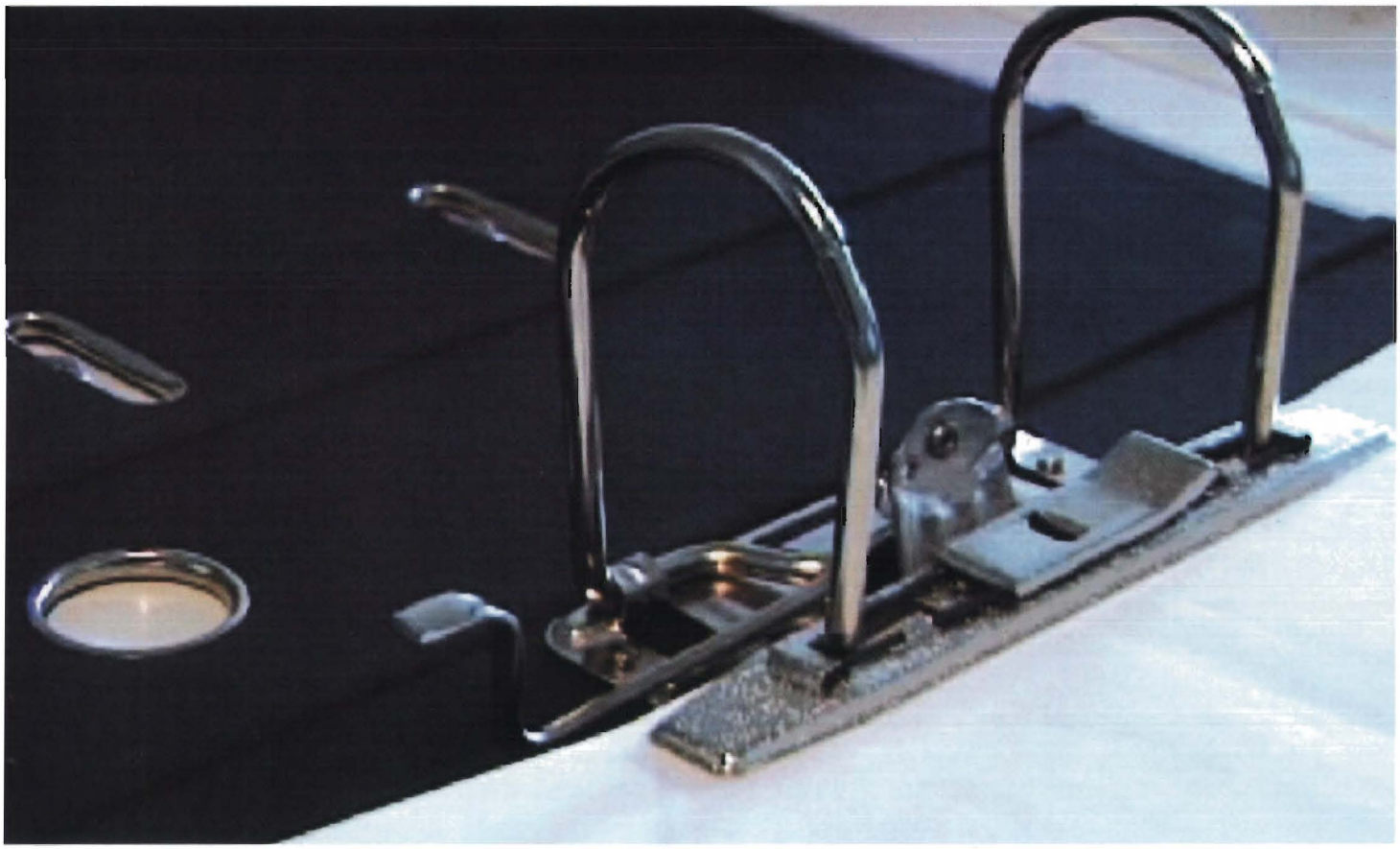

ten (en bij het deugdelijk voeren van een boekhouding) kan voldaan worden aan de verplichting tot belastingaangifte over de omzet en de winst. Mooier is nog dat de ondernemer nu weet hoe het bedrijf draait. Er kunnen splitsingen gemaakt worden tussen directe productiekosten en diverse overhead groepen, de omzet op de diverse omzetgroepen kan bekeken worden. Zodoende kan de ondernemer per omzetgroep gaan bepalen wat de bijdrage in de winst of het verlies is. Er kunnen brutomarge berekeningen worden gemaakt. Per kostengroep kan bekeken worden hoeveel zij uitmaken van de totale kosten en wat binnen de betreffende branche de richtlijnen hiervoor zijn. Op basis van dit type informatie kan een ondernemer besluiten zijn bedrijf te gaan herstructureren.

De verlichte ondernemer

De ondernemers die via de harde manier tot financiële bewustwording zijn gekomen en hun bedrijf hebben kunnen redden, zullen vertellen hoe naïef het is een onderneming te baseren op enkel "de liefde voor het vak". Ze zullen iedereen die ernaar vraagt trakteren op het cliché "alles leuk en aardig maar er moet wel geld verdiend worden".

De verlichte ondernemer vindt het leuk om met de rapportages uit de boekhouding te stoeien. Als hij 's avonds nog aan de financiële administratie zit, dan is het met een glimlach op het gezicht, om in Excel prognoses te maken en nieuwe ratio's te bepalen. Een goede ondernemer kan je vertellen wat hij per verkochte "eenheid" verdient, wat de geprognosticeerde winst voor het komende jaar is en in hoeverre er van de prognose is afgeweken gedurende de lopende periode. Deze wijze van prognosticeren dwingt een ondernemer na te denken over meer dan enkel de financiële toekomst. Een ondernemer die op deze manier met het eigen bedrijf bezig is, slaapt een stuk beter omdat er een idee is van wat er in de toekomst komen gaat.

Het nut van een boekhouding (en de hieruit voortvloeiende rapportages) als stuurelement binnen de bedrijfsvoering lijkt zo voor de handliggend, maar wordt al te vaak vergeten.

Peter Fechter
PMP Advies BV

PMP ADVIES
Ontwikkeling & Ondersteuning

© 2002 KPMG NV, the Dutch member firm of KPMG International, a Swiss association. All rights reserved.

3 maanden werk.

Een rapport van 200 bladzijden.

5 minuten om je punt te maken.

De presentatie staat op het punt van beginnen. Je hebt je grondig verdiept in de materie. Kent alle ins en outs. Het liefst zou je flink uitpakken. Al die kennis uitgebreid willen etaleren. Aan je klant laten zien hoeveel werk je verricht hebt. En hoe goed je het hebt gedaan. Maar, zoals zo vaak: het moet snel. Vijf, zes sheets maximaal. En toch gedegen. En overtuigend. Een probleem? Als accountant of adviseur bij KPMG weet je er raad mee. Je bent gewend een advies terug te brengen tot de essentie. En je weet dat je een goed verhaal in een paar minuten moet kunnen samenvatten. Zo niet, dan moet je je afvragen of het wel een goed verhaal is.

We komen graag in contact met (bijna) afgestudeerde (bedrijfs)economen, (technisch) bedrijfskundigen, informatiekundigen, info

assurance & advisory services
financial advisory services
tax & legal services
specials

www.kpmg.nl

understanding @ KPMG

Ondernemerschapsmonitor

Themaspecial over ondernemerschap & onderwijs

Colofon
• Uitgave van het ministerie van Economische Zaken, cluster Ondernemerschap, Den Haag.
• De Ondernemerschapsmonitor vloeit voort uit de in 1999 verschenen nota De
• Ondernemende Samenleving. De monitor verschijnt 4 keer per jaar en geeft een overzicht
van de actuele ontwikkelingen, cijfers en aspecten van ondernemerschap en
ondernemerschapsbeleid, die in De Ondernemende Samenleving zijn uitgewerkt.
• Deze Ondernemerschapsmonitor is gemaakt door EIM.
• Meer exemplaren van de Ondernemerschapsmonitor zijn te bestellen bij het ministerie
van Economische Zaken:
• telefoon: 0800 – 646 39 51 (09.00 tot 21.00 uur)
+31 (0) 70 308 19 86 (internationaal)
• Internet: www.ez.nl
• Bestelcode O2006
• Den Haag, april 2002

Ministerie van Economische Zaken

Samenvatting

Ontwikkelingen in ondernemerschap

- Aantal startende bedrijven in het vierde kwartaal van 2001 bedroeg ruim 10.000
- Sinds de piek in het eerste kwartaal van 2001 neemt de toename van het aantal starters elk kwartaal af
- In 2001 zijn er ruim 49.000 startende bedrijven bijgekomen
- In de periode oktober – december 2001 was sprake van ca. 11.500 uittredende bedrijven
- Aantal faillissementen in vierde kwartaal 2001 is in vergelijking met derde kwartaal stabiel
- Eind december 2001 telde Nederland ruim 785.000 bedrijven
- Bedrijvendynamiek neemt af; in het vierde kwartaal nam het totale bedrijvenbestand netto met 3.500 bedrijven toe.
- Groei van het MKB zwakt verder af; groei volume-ontwikkeling van de omzet nihil in derde kwartaal 2001
- De werkgelegenheid nam in het MKB in de periode juli – september 2001 toe met 2,7%

Themaspecial Ondernemerschap & Onderwijs

- Waardering voor ondernemerschap neemt toe, maar ondernemerszin van studenten blijft in Nederland achter in vergelijking met andere landen
- Eenderde van de huidige startende ondernemers is via het onderwijs niet voldoende voorbereid op het ondernemerschap
- De oprichting Commissie Ondernemerschap & Onderwijs en de introductie van de subsidieregeling O&O stimuleert aandacht voor ondernemerschap in het onderwijs
- Projectvoorstellen hebben zowel betrekking op het stimuleren van een ondernemende houding, als op het kennismaken met ondernemerschap en het aanleren van ondernemersvaardigheden
- New Venture en mini-ondernemingen zijn duidelijke best practices
- Ondernemerszin onder Nederlandse HBO- en WO-studenten is toegenomen sinds 1999 met 7% naar 9% in 2001
- HBO-studenten zetten vaker dan WO-studenten tijdens hun studie een eigen bedrijf op
- De wens om ondernemer te worden ligt laag onder studenten techniek
- Nederlandse studenten blijven wat ondernemerszin betreft nog achter bij de VS (13%)
- Aandacht voor ondernemerschap in lerarenopleidingen zeer beperkt, terwijl de bereidheid en vaardigheden van docenten een belangrijke factor zijn voor succes

1 Ontwikkelingen in ondernemerschap

In deze monitor worden de meest recente cijfers gepresenteerd van de ontwikkelingen van het ondernemerschap in Nederland. In paragraaf 1.1 wordt aandacht besteed aan de bedrijvendynamiek tot en met het vierde kwartaal van 2001. Daarbij wordt gekeken naar de ontwikkeling van het aantal starters, het aantal nieuwe dochterbedrijven en het aantal uittredende bedrijven.
In paragraaf 1.2 wordt ingegaan op de economische ontwikkeling van het Nederlandse MKB (lees: bedrijven tot 100 werknemers). Het Ministerie van Economische Zaken richt haar ondernemerschapsbeleid weliswaar op het gehele bedrijfsleven, maar aangezien meer dan 99% van de ondernemers actief is in het midden- en kleinbedrijf, geeft de ontwikkeling van het MKB een goed beeld van de prestaties van het ondernemerschap in Nederland.

1.1 Bedrijvendynamiek

Aantal starters in Nederland blijft dalen

Het aantal startende bedrijven in Nederland bedroeg in het vierde kwartaal van 2001 iets meer dan 10.000. Vergeleken met het aantal starters in het vierde kwartaal van het jaar 2000 (totale aantal bedroeg toen 12.681) betekent dit een daling van ruim 20%. Sinds de piek van het aantal starters in het eerste kwartaal van 2001 van bijna 17.000, is sprake van een continue daling van het aantal starters.

Ook het aantal nieuwe dochterbedrijven is in het vierde kwartaal van 2001, in vergelijking met hetzelfde kwartaal een jaar eerder, afgenomen. Over de periode oktober – december 2001 kwamen er in Nederland ruim 5.000 nieuwe dochterbedrijven bij. Dit betekent overigens wel een kleine stijging ten opzichte van het derde kwartaal van 2001.

Figuur 1 Ontwikkeling aantal toetreders per kwartaal in 2001 t.o.v. 2000

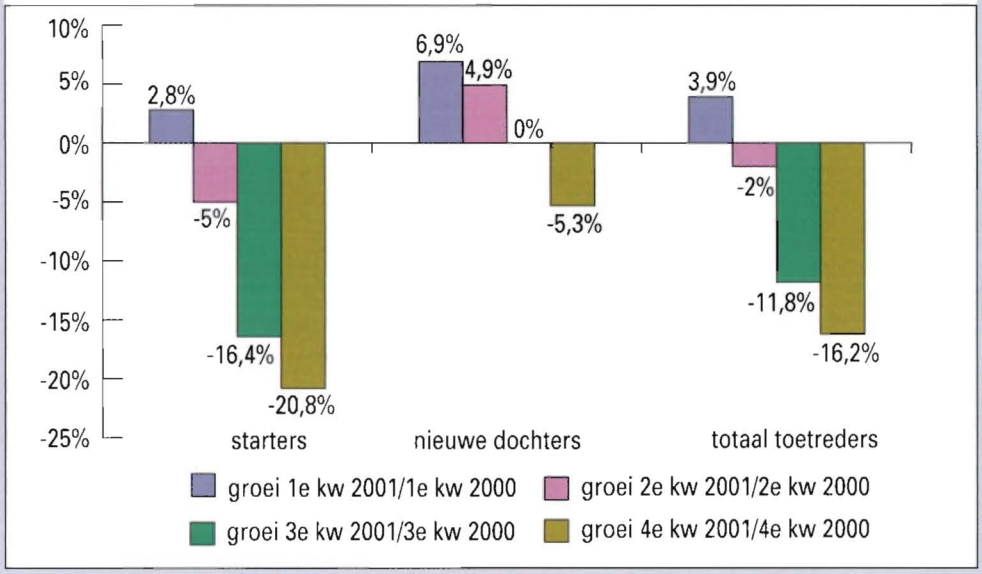

In figuur 1 staat de ontwikkeling van het totale aantal toetredende bedrijven in Nederland weergegeven, waarbij elk van de kwartalen in 2001 is vergeleken met het overeenkomstige kwartaal in 2000. Uit de figuur kan worden afgelezen dat er sprake is van een kentering van de stijging van het totale aantal toetredende bedrijven sinds het tweede kwartaal van 2001. Deze kentering komt voornamelijk door de flinke afname van het aantal startende bedrijven.
Dit beeld wordt ook bevestigd in figuur 2, waarin de ontwikkeling van het aantal startende bedrijven is opgenomen over telkens vier kwartalen (het zgn. vierkwartaals voortschrijdend gemiddelde). Hieruit blijkt dat het aantal starters over de vier kwartalen van 2001 uitkomt op ruim 49.000. Een mogelijke oorzaak voor deze daling van het aantal starters heeft te maken met de conjuncturele ontwikkelingen en het gedaalde vertrouwen in de economie.

Figuur 2: Ontwikkeling van het aantal starters (gemiddeld over vier kwartalen)

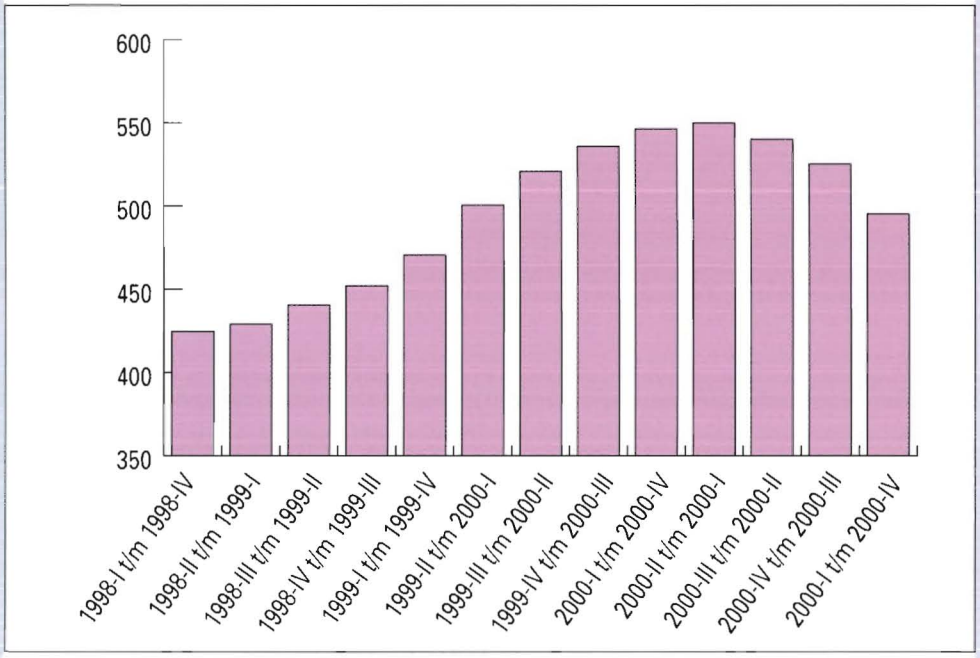

Daling aantal starters komt in alle sectoren voor

De daling van het aantal startende ondernemers is niet sectorspecifiek. Zoals uit tabel 1 kan worden afgelezen heeft elke sector in het vierde kwartaal van 2001 te maken gehad met minder starters dan in hetzelfde kwartaal in 2000. Het bank- en verzekeringswezen heeft de grootste daling meegemaakt met 63% minder starters; ook de voedings- en genotmiddelenindustrie laat een flinke daling van het aantal starters zien in vergelijking met het vierde kwartaal van 2000 (-51%). Als enige sector is het aantal starters in de transport toegenomen met 6% naar 672 starters over de periode oktober – december 2001. Dit zou te maken kunnen hebben met de groei van het aantal zelfstandigen zonder personeel. In de auto & reparatie, en de overige commerciële diensten blijft het aantal starters vrijwel stabiel.

Tabel 1 Ontwikkeling aantal starters in het vierde kwartaal van 2000 en 2001 (in absolute aantallen, naar sectoren)

	Vierde kwartaal 2000	Vierde kwartaal 2001
voedings- en genotmiddelen industrie	70	34
chemische industrie	16	12
metaalindustrie	292	181
overige industrie	347	255
bouwnijverheid	2023	1595
auto en reparatie	322	313
groothandel	1122	982
detailhandel	1491	1194
horeca	514	454
transport	631	672
bank- en verzekeringswezen	311	115
bemiddeling onroerend goed	200	120
zakelijke dienstverlening	4525	3329
verhuur roerende goederen	69	54
overige commerciële diensten	748	738
totaal	12681	10048

Aantal uittredende bedrijven neemt ook toe

Waar het aantal toetredende bedrijven in Nederland in het vierde kwartaal van 2001 ten opzichte van hetzelfde kwartaal in 2000 is afgenomen, is het aantal uittredende bedrijven in diezelfde periode met bijna 1.000 bedrijven gestegen tot ruim 11.500 (zie figuur 3). Het betreft hier een stijging van 8%. De grootste toename van het aantal uittreders is zichtbaar in het bank- en verzekeringswezen en de zakelijke dienstverlening (beide +29%). Daarentegen nam het aantal uittreders in de chemische industrie en de voedings- en genotmiddelenindustrie juist af (-30%, respectievelijk –17%).

Figuur 3: Aantal toe- en uittredende bedrijven in het vierde kwartaal van 2000 en 2001

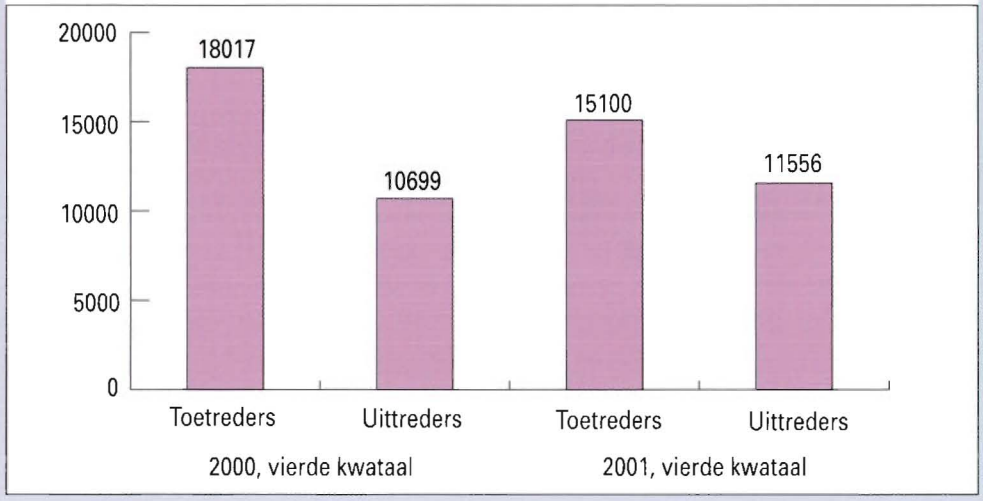

Iets minder dan 7% van alle uittreders in het vierde kwartaal van 2001 is veroorzaakt door een faillissement. In hetzelfde kwartaal van 2000 bedroeg dit percentage 8,6%. Het aantal faillissementen bedroeg over de periode oktober – december 2001 in totaal 787, hetgeen vrijwel hetzelfde als in het derde kwartaal van 2001. In de zakelijke dienstverlening en de groothandel deden zich de meeste faillissementen voor.

Bedrijvendynamiek neemt af

Het totaal aantal bedrijven in Nederland kwam eind december 2001 uit op ruim 785.000. In het vierde kwartaal van 2001 nam het aantal bedrijven toe met slechts 3.544. De netto-groei van het aantal bedrijven over vier kwartalen in 2001 bedraagt 3,8%, tegen 5,2% over 2000 (zie figuur 4).

Sinds begin 1998 is de netto-toename van het aantal bedrijven in Nederland per kwartaal niet meer zo laag geweest. Hierbij moet echter niet uit het oog worden verloren dat er ondanks deze daling nog altijd sprake is van een netto toename in het aantal bedrijven.

Figuur 4: Bedrijvendynamiek in 2000 en 2001

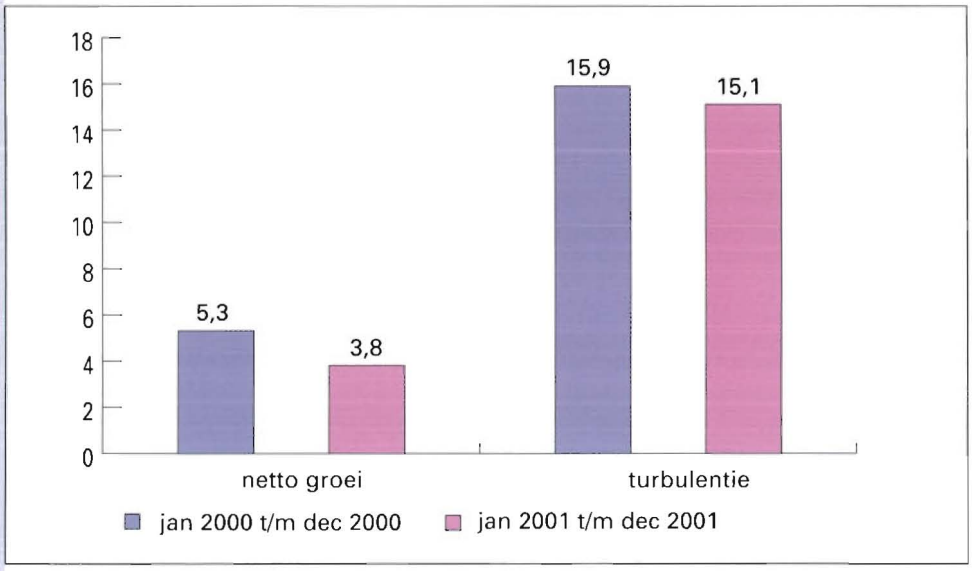

De turbulentie kwam in 2001 uit op 15,1%. Het betreft hier de veranderingen in het totale ondernemingenbestand in Nederland (als som van de toe- en uittredingsquote). In vergelijking met het jaar 2000 is de turbulentie afgenomen met 0,8%-punt. Ook in vergelijking met het derde kwartaal van 2001 is in de periode oktober - december 2001 de turbulentie verder afgenomen.

1.2 Economische ontwikkelingen in het MKB

In figuur 5 en 6 wordt een overzicht gegeven van de economische prestaties van het MKB per kwartaal. De groei is telkens gemeten ten opzichte van hetzelfde kwartaal in het voorafgaande jaar. De meest recente cijfers hebben betrekking op het derde kwartaal van 2001.

De groei van het MKB is beperkt

Uit figuur 5 kan worden afgelezen dat de groei van het MKB verder afzwakt. Dit geldt bijvoorbeeld voor de volume-ontwikkeling van de omzet. Het MKB scoort overigens beter dan het totale particuliere bedrijfsleven, dat een negatieve groei-ontwikkeling laat zien in over de periode juli – september 2001 ten opzichte van het jaar daarvoor.
De overige dienstverlening realiseert in het MKB de grootste volumegroei van de omzet (2,8%), terwijl in de horeca sprake is van de grootste daling.

Figuur 5: Ontwikkeling MKB en totale particuliere bedrijfsleven, derde kwartaal 2001

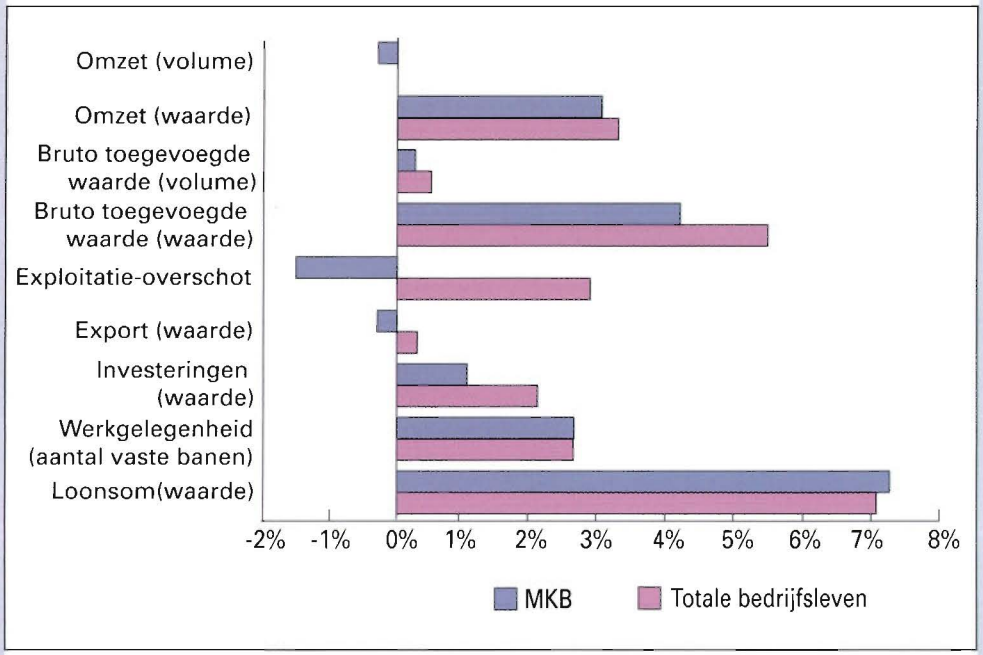

De toegevoegde waarde van het MKB laat in het derde kwartaal van 2001 een groei zien van 5,4%. Dit betekent een lichte teruggang in de groei in vergelijking met de eerdere kwartalen in 2001. De groei van de werkgelegenheid, uitgedrukt in het aantal vaste banen, ligt in het MKB gelijk aan die in het totale particuliere bedrijfsleven, namelijk 2,7%. Deze groei is gelijk aan die over het tweede kwartaal in 2001. De groei van de werkgelegenheid is het grootst in de zakelijke dienstverlening en de handel en autosector. De groei van de loonsom komt voor het derde kwartaal 2001 uit op ruim 7%, hetgeen een daling betekent vergeleken met de voorgaande kwartalen in 2001.

Figuur 6: Ontwikkeling van omzet, toegevoegde waarde en werkgelegenheid van het MKB in de periode 1e kwartaal 1998 – 3e kwartaal 2001

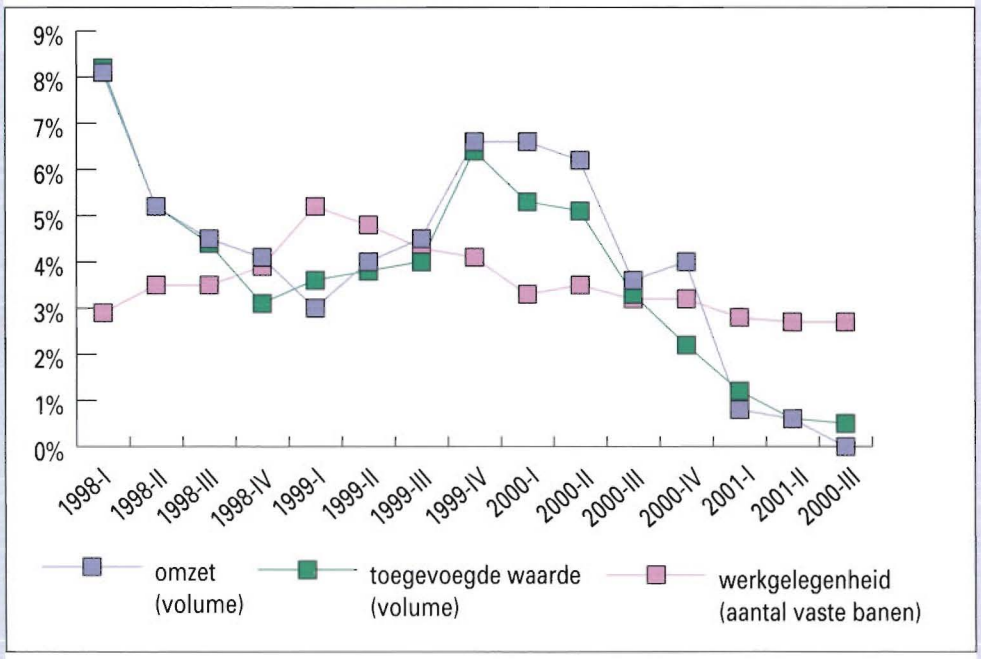

De investeringen in het MKB zijn in het derde kwartaal van 2001 toegenomen met 2,1% (zie figuur 7). Voor het totale particuliere bedrijfsleven komt deze groei uit op net iets meer dan 1%. In vergelijking met de groei in het tweede kwartaal in 2001, trekken de investeren weer iets aan. De groei van de export vertoont een nogal grillig verloop door de jaren heen en komt in het derde kwartaal van 2001 in het MKB net boven de 0% uit, terwijl in het totale particuliere bedrijfsleven de groei van de export juist iets beneden de 0% uitkomt.

Figuur 7: Ontwikkeling van export, investeringen, loonsom en exploitatiesaldo in het MKB, in de periode 1e kwartaal 1998 – 3e kwartaal 2001

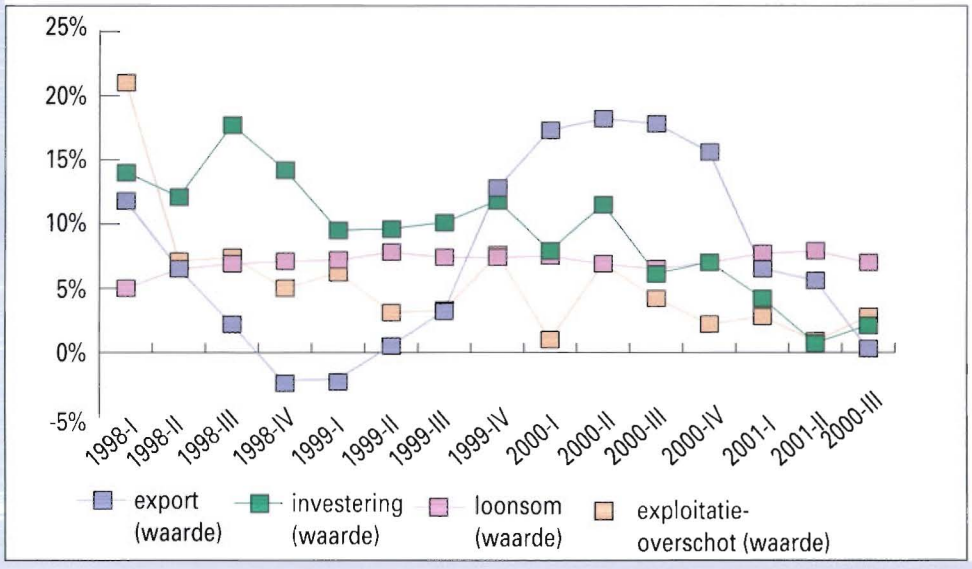

2 Thema: Ondernemerschap & Onderwijs

In deze ondernemerschapsmonitor staat het thema Ondernemerschap & Onderwijs centraal. Dit thema staat momenteel erg in de belangstelling. Een belangrijke reden hiervoor is de beperkte ondernemerszin in Nederland. Uit internationaal vergelijkende studies, zoals de Global Entrepreneurship Monitor en The Universum Graduate Survey's, blijkt dat de geneigdheid van Nederlanders, en in het bijzonder scholieren en studenten, om zelfstandig ondernemer te worden, achterblijft. Een van de manieren waarop deze ondernemerszin kan worden bevorderd, is het vergroten van de aandacht voor ondernemerschap in het onderwijs.
Deze monitor gaat in op de vraag waarom het stimuleren van aandacht voor ondernemerschap in het onderwijs noodzakelijk is, waar we op dit moment in Nederland staan met betrekking tot de aandacht voor ondernemerschap in het onderwijs, welke resultaten reeds zijn geboekt en welke knelpunten nog moeten worden overwonnen.

2.1 De houding ten aanzien van ondernemerschap in het onderwijs in Nederland

Ondernemerszin in Nederland blijft achter ondanks toegenomen waardering voor ondernemerschap

De waardering voor ondernemerschap is de laatste decennia duidelijk toegenomen, zo blijkt uit de recent verschenen studie 'The long road to the entrepreneurial society: Global Entrepreneurship Monitor 2001 The Netherlands'. Waar men in de jaren zestig en zeventig nog veelal minachtend deed over ondernemerschap, is de houding ten aanzien van ondernemerschap nu veel positiever. Dit komt onder meer tot uitdrukking in een flinke toename van het aantal startende ondernemers in Nederland. Begonnen in 1987 jaarlijks nog zo'n 28.000 mensen met een eigen bedrijf, in 2001 is dit aantal gestegen naar ruim 49.000.
Internationaal gezien loopt Nederland met deze cijfers echter niet voorop. In landen als het Verenigd Koninkrijk en Australië ligt het aandeel startende ondernemers als percentage van de totale beroepsbevolking beduidend hoger[1]. Ook ten aanzien van het aantal mensen dat bezig is met het opstarten van een eigen bedrijf, de zgn. nascent entrepreneurs, blijft Nederland duidelijk achter bij benchmarklanden als Duitsland, het Verenigd Koninkrijk, Denemarken en de VS[2]. Slechts 2,2% van de Nederlandse bevolking is momenteel bezig met het opzetten van een eigen bedrijf, terwijl in de andere genoemde landen dit percentage varieert tussen 5 – 8%.

1 Zie Verhoeven, W.H.J., (2001), Internationale Benchmark Ondernemerschap, in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken, EIM, Den Haag.

2 Bosma, N. et al, (2002), The long road to the entrepreneurial society; Global Entrepreneurship Monitor 2001, The Netherlands, EIM, Zoetermeer.

Nederlandse studenten zijn minder ondernemingsgezind dan studenten in andere EU-landen en de VS

Een mogelijke verklaring voor de beperkte ondernemerszin ligt opgeslagen in onze cultuur: Nederlanders zijn over het algemeen behoudend en tamelijk risico-avers[3]. Ook het onderwijssysteem kenmerkt zich door een dergelijke houding: het bereidt scholieren en studenten vooral voor om na afloop van hun opleiding een baan in loondienst te zoeken in plaats van dat het scholieren en studenten stimuleert om zelfstandig ondernemer te worden. Dit blijkt bijvoorbeeld uit een internationale studie van Universum naar de houding van studenten ten aanzien van ondernemerschap in verschillende EU-lidstaten en in de VS.

De voorbereiding op het ondernemerschap kan beter

Niet alleen de wens om ondernemer te worden ligt in Nederland laag; ook de voorbereiding op het ondernemerschap via de opleiding kan worden verbeterd. Onderzoek onder ondernemers die in 2000 met hun bedrijf zijn begonnen[4], wijst uit dat eenderde van de starters van mening is dat zij niet voldoende of in het geheel niet via de genoten opleiding zijn voorbereid op het ondernemerschap (zie figuur 8).

Figuur 8 De mate waarin de opleiding de startende ondernemer heeft voorbereid op het ondernemerschap in het jaar 2000 (in procenten)

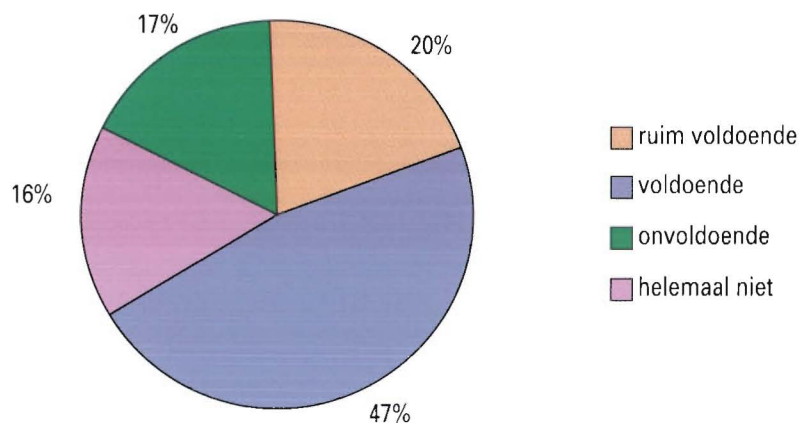

Ongeveer een kwart van de ondernemers vindt dat hun opleiding helemaal niet heeft bijgedragen aan het ontwikkelen van hun commerciële vaardigheden en hun financieel-economische kennis. Zo'n 60-70% van de starters geeft aan dat hun opleiding niet heeft bijgedragen aan het aanleren van een ondernemende houding. Hierbij worden zaken genoemd als het durven nemen van risico en het motiveren van mensen.

3 Zie Paul Reynolds, Netherlands nascents: Entrepreneurship in Northern Europe, in: Entrepreneurship in the Netherlands: Opportunities and threats to nascent entrepreneurship, chapter 4, 2000, The Hague.

4 Op basis van het EIM-Starterspanel 1998-2000.

2.2 Beleid gericht op aandacht voor ondernemerschap in het onderwijs

Stimulering ondernemerszin door aandacht voor ondernemerschap in het onderwijs

Op basis van het bovenstaande kunnen we concluderen dat de houding ten aanzien van ondernemerschap wel flink is verbeterd, maar dat nog altijd weinig mensen zelf de stap (durven) zetten om ondernemer te worden en dat de voorbereiding op het ondernemerschap ook nog behoorlijk wat te wensen overlaat. Om hierin verbetering te brengen, is de laatste jaren de aandacht van beleidsmakers op dit thema sterk toegenomen. De aandacht richt zich hierbij met name op vergroten van de aandacht voor ondernemerschap in het onderwijs. Immers, de scholieren en studenten van nu, kunnen de ondernemers van de toekomst zijn.

Het Ministerie van Economische Zaken heeft het stimuleren van de aandacht voor ondernemerschap in het onderwijs tot speerpunt in haar ondernemerschapsbeleid benoemd[5]. Het uitgangspunt van dit beleid is het enthousiasmeren en voorbereiden van studenten op ondernemerschap. Het feit dat in de huidige economie ook van werknemers ondernemende kwaliteiten worden gevraagd, onderstreept het belang hiervan.

Doelstellingen van het ondernemerschapsonderwijs

De aandacht voor ondernemerschap in het onderwijs kan op verschillende manieren vorm krijgen. We onderscheiden hierbij drie doelstellingen. De eerste doelstelling, het aanleren van een ondernemende houding, is waarschijnlijk ook direct de moeilijkste. Het gaat hier om kenmerken van personen, zoals creativiteit, zelfstandigheid, verantwoordelijkheid en risicobereidheid.

Een andere doelstelling betreft het onder de aandacht brengen wat ondernemerschap eigenlijk is en wat het belang ervan is voor de economische ontwikkeling van Nederland. Dit kan bijvoorbeeld door stages bij een klein of middelgroot bedrijf, of door ondernemers uit te nodigen voor een gastcollege op school.

De derde doelstelling richt zich op opdoen van kennis en het aanleren van vaardigheden die nodig zijn om een eigen bedrijf op te zetten en te voeren. In dit geval is bijvoorbeeld sprake van het schrijven van een ondernemingsplan, kennis opdoen van financieel management, marketing en netwerken.

Oprichting Commissie Ondernemerschap & Onderwijs en de subsidieregeling O&O

Om de aandacht voor ondernemerschap in het onderwijs te stimuleren, heeft het Ministerie van Economische Zaken in samenwerking met het Ministerie van OC&W in mei 2000 een brede commissie opgezet met daarin vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven en alle onderwijssectoren. Deze commissie Ondernemerschap & Onderwijs heeft een drieledige doelstelling:

1 Het verder creëren van draagvlak en bewustzijn bij het onderwijsveld en het bedrijfsleven.

5 Ministerie van Economische Zaken, (1999), De ondernemende samenleving: meer kansen, minder belemmeringen voor ondernemerschap, Den Haag.

2 Het doen van voorstellen voor de ontwikkeling en implementatie van de meest kansrijke activiteiten gericht op het bevorderen van ondernemendheid, ondernemersvaardigheden en bewustwording, onder andere door het laten uitvoeren van pilotprojecten.
3 Het doen van voorstellen voor het wegnemen van knelpunten die de stap naar het ondernemerschap vanuit het onderwijs belemmeren en voor invoeren van prikkels om voor het ondernemerschap te kiezen.

Een belangrijke taak voor de commissie is weggelegd in het inventariseren en (financieel) ondersteunen van goede voorbeeldprojecten op het gebied van ondernemerschap in het onderwijs. In dat kader is in het najaar van 2000 de subsidieregeling Ondernemerschap & Onderwijs in het leven geroepen. Publiek gefinancierde onderwijsinstellingen kunnen van deze regeling gebruik maken. Uiteindelijk is het de bedoeling dat een breed palet aan projecten en initiatieven kan worden gepresenteerd en aangeboden, die kunnen dienen als good practices voor andere onderwijsinstellingen. Het gaat hierbij zowel om ontwikkelingsprojecten als om pilotprojecten. Op de site www.lerenondernemen.nl staat een overzicht weergegeven van deze projecten.

2.3 Resultaten

Resultaten van de subsidieregeling O&O

Sinds de oprichting van de Commissie Ondernemerschap & Onderwijs en de introductie van de subsidieregeling O&O is binnen verschillende sectoren in het onderwijs de aandacht voor ondernemerschap toegenomen. In het kader van de subsidieregeling zijn inmiddels in het HBO 25 ontwikkelingsprojecten en 9 pilotprojecten gehonoreerd; in het wetenschappelijk onderwijs betreft het 9 ontwikkelingsprojecten en 3 pilotprojecten. In het eerste jaar (2000) werden in totaal al 95 aanvragen voor subsidieprojecten ingediend, waarvan er 62 zijn toegekend. In 2001 is het aantal aanvragen gestegen naar 106; 44 van deze projectvoorstellen zijn voor een subsidie in aanmerking gekomen. Een belangrijke voorwaarde bij de toekenning van een subsidie is dat een ontwikkelingsproject een plaats krijgt in het curriculum, waardoor sprake is van een structurele verankering van de aandacht voor ondernemerschap in de opleiding.
De projecten richten zich in sommige gevallen op het aanleren van een ondernemende houding bij studenten, terwijl andere projecten juist insteken op het voorbereiden van studenten op het ondernemerschap door hen verschillende vaardigheden aan te leren, zoals het schrijven van een ondernemingsplan.

Voorbeeldprojecten in verschillende onderwijssectoren

De aandacht voor ondernemerschap in het primair onderwijs (voor kinderen tot 12 jaar) staat nog in de kinderschoenen. Toch vindt op de basisschool een belangrijk deel van de vorming van kinderen plaats. Dit betekent dat in deze fase van het onderwijs het stimuleren van de ontwikkeling van bepaalde ondernemerskwaliteiten bij kinderen in deze leeftijdsklasse een belangrijke bijdrage kan leveren aan het creëren van een meer ondernemende samenleving.

Box 1

De ondernemende school
Het project 'De ondernemende school' is een voorbeeld van een initiatief waarbij geprobeerd wordt op verschillende terreinen de school ondernemend te laten zijn. De Stichting 'De Educatieve Stad' heeft dit initiatief jaren geleden ontwikkeld, met het doel ondernemend gedrag bij leerlingen uit te lokken. Binnen 'De ondernemende school worden uiteenlopende producten ontwikkeld, zoals een stappenplan voor het schoolmanagement, een instrument voor docenten om de leer- en ontwikkelingseffecten bij leerlingen te signaleren en een strategie om met kinderen concrete en uitdagende doelen te realiseren.

In het voortgezet onderwijs is de afgelopen jaren sprake geweest van grote veranderingen, onder meer door de introductie van de leerwegen in het vmbo en de nieuwe tweefasen structuur binnen havo en vwo, het zgn. studiehuis. Het principe van het studiehuis legt een grote verantwoordelijkheid bij de leerlingen, aangezien een de traditionele klassikale lessen zijn vervangen door verschillende soorten opdrachten die leerlingen moeten uitvoeren. Deze tweede fase is bedoeld om de zelfwerkzaamheid van leerlingen te vergroten. De uitgangspunten van het studiehuis sluiten nauw aan bij de doelstellingen om een ondernemende houding bij leerlingen te ontwikkelen door middel van het onderwijs. Naast het studiehuis zijn verscheidene initiatieven ontplooid om leerlingen te laten kennismaken met ondernemerschap.

Binnen het vmbo-programma, dat bestaat uit algemene en beroepsgerichte vakken, is de aandacht voor ondernemerschap redelijk groot. Met name in de sectoren Economie en Landbouw wordt via verschillende vakken ingespeeld op het ontwikkelen van ondernemersvaardigheden en competenties, zoals doorzettingsvermogen, prestatie-gerichtheid, zelfstandigheid en initiatief. Daarnaast is het gebruikelijk dat leerlingen in de beroepsgerichte opleidingen van het vmbo, stage lopen bij bedrijven. De praktische inslag van het onderwijs biedt ruimte om leerlingen bijvoorbeeld een ondernemingsplan te laten schrijven. Opmerkelijk is echter dat in de sector Welzijn en Techniek nauwelijks sprake is van aandacht voor ondernemerschap in het examenprogramma.

Box 2

Klauwen uit mouwen
Het project 'Klauwen uit mouwen' is ontwikkeld in Rotterdam en gericht op leerlingen in het vmbo. Binnen economielessen, in de algemene beroepsvoorbereiding of lessen sociale vaardigheden kan het project worden opgezet. Het doel van het project is leerlingen in kleine groepen (lees: kleine bedrijven) producten en/of diensten te laten ontwikkelen die ingezet kunnen worden in de wijk. Daarmee krijgt het project een extra dimensie, doordat leerlingen op een directe wijze kunnen inspelen op problemen in hun leefomgeving. In het project werken de leerlingen samen met lokale winkeliers en andere bedrijven, bijvoorbeeld door stages of bedrijfsbezoeken. Ook is het mogelijk dat ondernemers een gastcollege geven op school. Hierdoor is er sprake van een direct contact tussen ondernemers en leerlingen. De leerlingen van het vmbo krijgen in het project ondersteuning van studenten van de opleiding Small Business van de Hogeschool Rotterdam.

Het hoger beroepsonderwijs bestaat uit ruim 60 hogescholen. In totaal wordt binnen 30 HBO-instellingen via een of meerdere vakken aandacht besteed aan ondernemerschap. Het gaat hierbij om studierichtingen of vakken die zich richten op het aanleren van praktische vaardigheden en/of theoretische kennisoverdracht over ondernemerschap. De opleiding Small Business and Retail Management is hiervan een goed voorbeeld.

In het kader van de subsidieregeling O&O heeft een flink aantal hogescholen voorstellen ingediend voor ontwikkelings- en pilotprojecten. Enkele voorbeelden hiervan zijn de Fontyshogescholen:'Ondernemerschap en Techniek', de Hogeschool Brabant: 'Kennismaken met ondernemerschap', Hogeschool van Utrecht: 'Werktuigbouwkunde en innovatief ondernemen', HES Rotterdam: 'ondernemen en MVO' en Hogeschool Arnhem-Nijmegen: 'Info- en testkit ondernemerschap'.

Behalve in opleidingen zoals economie en bedrijfskunde komt bijvoorbeeld ook in de culturele opleidingen meer aandacht voor ondernemerschap. Voorbeelden hiervan zijn 'De Ondernemende Kunstenaar' van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten en het initiatief van de Hogeschool voor de Kunsten in Utrecht (zie box 3).

Box 3

De Hogeschool voor de Kunsten in Utrecht besteedt dit collegejaar voor het eerst aandacht aan ondernemerschap via de opleiding Kunst & Economie. Hierin worden studenten voorbereid op alle organisatie- en managementfuncties in de culturele sector. Juist omdat zo'n kwart van de HBO-studenten die een opleiding 'Kunst en Cultuur' volgen, een eigen bedrijf begint of freelance gaat werken, is het van belang dat zij in hun opleiding de nodige kennis opdoen en vaardigheden meekrijgen.

Het wetenschappelijk onderwijs in Nederland bestaat uit 16 universiteiten (incl. de Open Universiteit). Binnen 13 universiteiten blijkt op enigerlei wijze aandacht te worden besteed aan ondernemerschap. Het betreft hier veelal zowel colleges over MKB & ondernemerschap (zoals bijvoorbeeld over het belang van ondernemerschap voor economische ontwikkeling), als colleges die zich richten op het aanleren van ondernemende vaardigheden, bijvoorbeeld het schrijven van een ondernemingsplan. Zes universiteiten beschikken over een eigen leerstoel ondernemerschap. In het kader van de subsidieregeling O&O heeft een aantal universiteiten projectvoorstellen ingediend. Voorbeelden van toegekende subsidievoorstellen zijn het ontwikkelingsproject 'Ondernemerschap EUR' van de Erasmus Universiteit Rotterdam, 'Competencies Assessment Tool Entrepreneurship (CATE)' van de UvA en 'Ondernemerschap in life sciences' van Wageningen Universiteit. Ook de 'Minor ondernemerschap (zie box 4) geldt als een good practice. Voorbeelden van pilotprojecten zijn 'De leraar als ondernemer' van de UvA en 'Emerging Business Day' van de RUG.

Box 4

Minor Ondernemerschap

Volgens de Universiteit Twente is er vooralsnog onvoldoende studiemateriaal om kennis en vaardigheden met betrekking tot ondernemerschap een plaats te geven in het onderwijs. Daarom heeft zij een minor ondernemerschap ontwikkeld, waarin thema's naar voren komen als kennisintensief ondernemerschap, kennis van en vaardigheid in het toepassen van instrumenten die ingezet kunnen worden in ondernemende processen en het ontwikkelen van een ondernemende houding. De minor zou gaan bestaan uit tien modules, waarin een aantal vaardigheden getraind zal worden, zoals marktanalyse, creativiteit en juridische en financiële kennis. Daarnaast kent de Universiteit Twente de zgn. TOP-regeling. Deze Tijdelijke OndernemersPlaatsen zijn bedoeld voor afgestudeerden en ondernemende personen met een goed productidee. De regeling voorziet erin dat zij vanuit de universiteit ondersteuning krijgen gericht op het eerste kritische jaar in de opstart van het bedrijf. Het kan hierbij gaan om infrastructuur, coaching en advies, financiering en netwerken. Onderdeel van de regeling omvat onder meer een jaarlang een werkplek bij een UT-vakgroep, inclusief kennis en faciliteiten, en een cursus 'ondernemer worden'.

Bestaande best practices zoals New Venture en mini-ondernemingen

Box 5

New Venture

Hierbij schrijven potentiële innovatieve (techno)starters een ondernemingsplan onder intensieve begeleiding van coaches afkomstig uit het bedrijfsleven. Uit evaluaties van New Venture blijkt dat van alle deelnemers die minimaal de tweede ronde van de wedstrijd halen ongeveer een kwart een half jaar later reeds met het bedrijf is gestart. Driekwart geeft aan dat zij beter in staat zijn een ondernemingsplan te schrijven en bijna iedereen is (zeer) positief over het project als zodanig.

Box 6

Mini-ondernemingen

Het project 'mini-ondernemingen' is opgezet in 1990 op initiatief van de ABN Amro en VNO NCW, in samenwerking met het Ministerie van Economische Zaken. De Stichting Mini-Ondernemingen, die het project vanaf 1990 in Nederland aanstuurt en organiseert, heeft als uitgangspunt jongeren en studenten kennis en vaardigheden bij te brengen op het gebied van ondernemerschap; het is niet perse de bedoeling dat iedereen na afloop van het project ook ondernemer wordt. Het centrale idee achter mini-ondernemingen is 'learning by doing'. Jongeren van 16 jaar en ouder krijgen gedurende een schooljaar de mogelijkheid om onderbegeleiding van een docent en coach (voormalige ondernemers) een eigen bedrijf op te zetten en te runnen. Het gaat om een echte onderneming, waarbij men zelf moet zorgdragen voor allerlei bedrijfsfuncties. De deelnemers bepalen zelf welk product of dienst ze willen gaan verkopen, ze bedenken zelf een bedrijfsnaam en zorgen via de uitgifte van aandelen voor het bedrijfskapitaal. Op dit moment wordt het project mini-ondernemingen geëvalueerd. Eerste analyses maken duidelijk dat deelnemers positief zijn over het project; ze vinden het leuk om te netwerken en beslissingen te mogen nemen. Anderzijds ervaart men de lasten van het ondernemerschap, zoals de tijdsinspanning, als negatief. In totaal draaiden er in collegejaar 2000/2001 226 mini-ondernemingen, verspreid over Nederland, waaraan ruim 2.500 leerlingen deelnamen. In het jaar 2001/2002 is aantal mini-ondernemingen gegroeid naar 260. Het merendeel van deze mini-ondernemingen zijn actief in het mbo en het hbo. Een klein aantal scholen heeft het project mini-ondernemingen opgenomen in het curriculum, waardoor deelnemers ook studiepunten krijgen voor hun deelname. Informatie:
www.mini-ondernemingen.nl

Ondernemingszin onder studenten HBO en WO neemt toe

Het onderzoek van het Zweedse bureau Universum naar de ondernemingszin van studenten in verschillende Europese landen en de VS in 2001 laat zien dat onder Nederlandse studenten, in vergelijking met 1999, de wens om ondernemer te worden flink is toegenomen (zie figuur 9). Daarentegen blijft de mate waarin studenten tijdens hun studie actief bezig zijn met het opstarten van een eigen bedrijf op het niveau van 1999 hangen. Op dit punt scoren WO-studenten in Nederland lager dan hun mede-studenten in het HBO. Een mogelijke verklaring hiervoor ligt in het toegenomen aantal opleidingen Small Business en de verdere uitbreiding van het aantal mini-ondernemingen.

Figuur 9 Studenten en hun ondernemersactiviteiten en –plannen in Nederland (in 1999 en 2001)

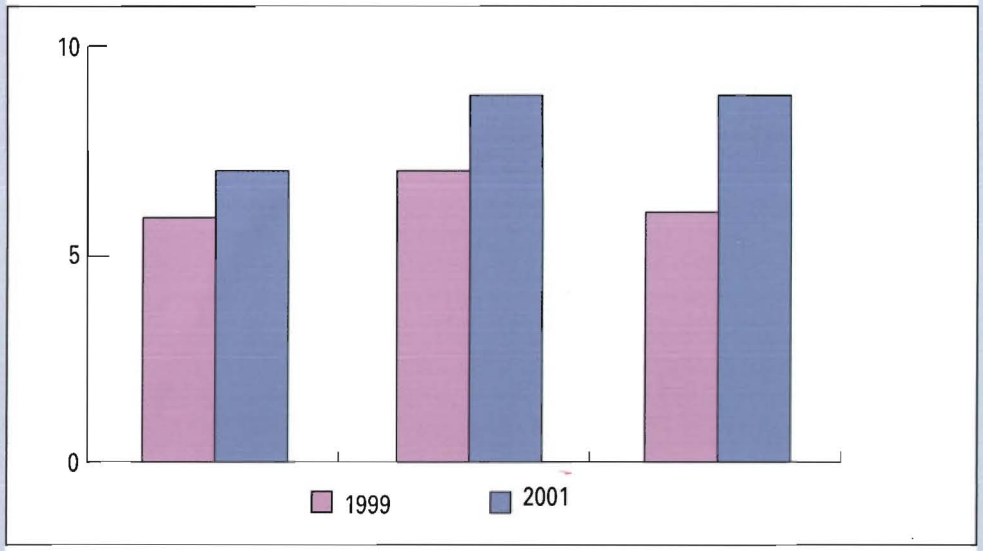

Bron: Universum, 2002.

Een opvallende uitkomst uit het onderzoek is de constatering dat het aandeel HBO- en WO-studenten in de techniek dat een eigen bedrijf wil opzetten, in 2001 is afgenomen in vergelijking met de uitkomsten uit 1999. Daarentegen ligt de ondernemingszin onder economiestudenten en rechtenstudenten duidelijk hoger (zie figuur 10). Met name onder de rechtenstudenten is de interesse voor ondernemerschap sinds 1999 flink toegenomen.

Figuur 10 Ondernemersactiviteiten en –plannen van HBO- en WO-studenten onderscheiden naar opleidingsrichting (in 1999 en 2001)

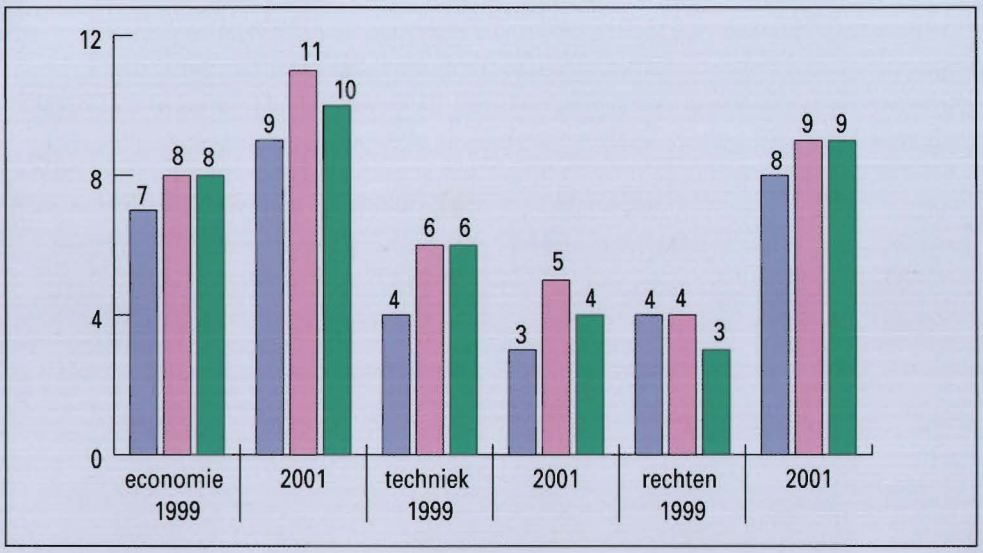

Bron: Universum, 2002.

In vergelijking met andere landen in Europa scoort Nederland laag als het gaat om de ondernemingszin onder technisch opgeleide studenten. Dit geldt zowel voor de mate waarin binnen de opleiding sprake is van het opzetten van een eigen bedrijf, als om het bezitten van een eigen bedrijf binnen drie jaar na het afstuderen. Met name ten aanzien van de prioriteit die Nederlandse techniekstudenten geven aan het zelfstandig ondernemerschap (5%) blijft ver achter bij het Europese gemiddelde (12%).
Het feit dat slechts weinig studenten in de technische afstudeerrichtingen prioriteit geeft aan het opzetten van een eigen bedrijf is een zorgwekkende ontwikkeling, juist omdat technostarters een belangrijke bijdrage leveren aan vernieuwing en economische groei.

Ook in de VS is aan undergraduate students gevraagd naar de mate waarin zij bezig zijn met ondernemerschap (tijdens hun studie of als beroepskeuze na het afstuderen. De resultaten laten zien dat de ondernemingszin van studenten in Nederland in beperkte mate achterblijft bij die van de undergraduate students in de VS (zie figuur 11).

Figuur 11 Ondernemingszin onder HBO- en WO-studenten in Nederland, de EU-12 en de VS (in 2001)

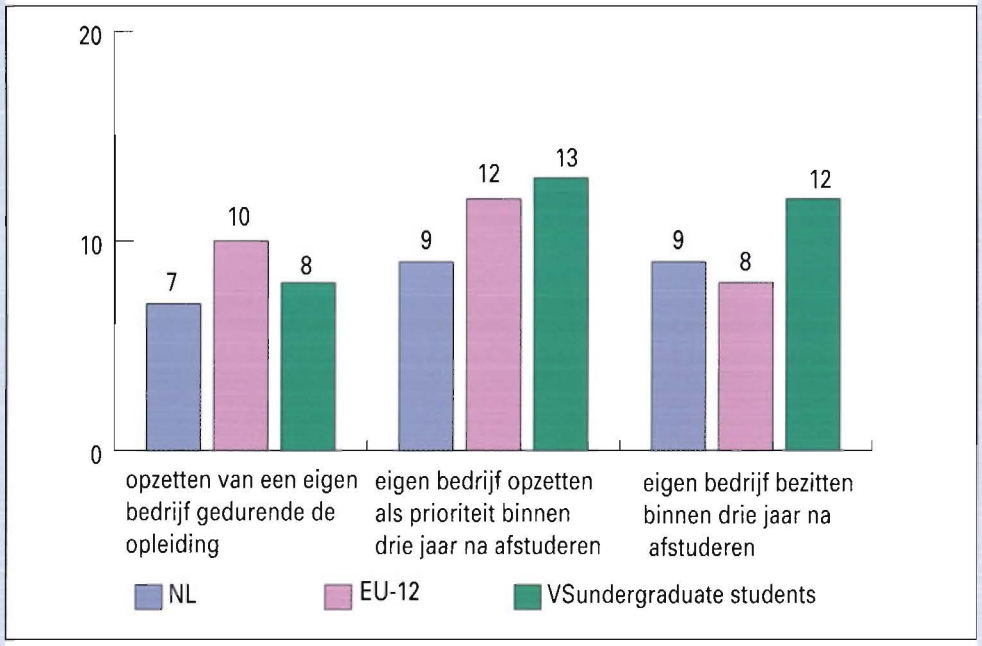

Bron: Universum, 2002

2.4 Knelpunten

Grote veranderingen in onderwijsstelsel leiden tot projectmoeiheid
Het vergroten van de aandacht voor ondernemerschap in het onderwijs geen eenvoudige opgave. Allereerst is het onderwijssysteem in Nederland al vele jaren onderhevig aan grote veranderingen. De introductie van het Studiehuis bijvoorbeeld heeft het nodige gevraagd van schoolbesturen en docenten. De bereidheid van scholen en universiteiten om opleidingen ondernemender te maken, is daarom beperkt. Bovendien is ondernemerschap 'slechts' een van de thema's waaraan aandacht moet worden besteed;

scholen en universiteiten moeten keuzes maken ten aanzien van de prioriteiten die zij stellen. Het is echter mogelijk projecten in het kader van het vergroten van de aandacht voor ondernemerschap te laten meeliften met lopende ontwikkelingen binnen het onderwijssysteem. Hierbij kan gedacht worden aan de ontwikkeling van meer praktijk- en competentiegericht leren en het vraaggestuurde onderwijs, waarbij 'onderwijsvragers' en bedrijfsleven meer uiting geven aan hun wensen ten aanzien van de opleiding.

Leraren zijn nog onvoldoende voorbereid op nieuwe lesmethoden

Afgezien van de bereidheid van scholen en universiteiten om ondernemende elementen op te nemen in het curriculum van de opleidingen, vormen de leraren en docenten een belangrijke randvoorwaarde voor het succes van dergelijke initiatieven. De resultaten van de Global Entrepreneurship Monitor laten zien dat de houding van leraren sterk gericht is op het onderwijzen van leerlingen in plaats van het ondersteunen van leerlingen in hun eigen leerproces. Leerlingen zelf laten leren vraagt namelijk om een andere benadering. In plaats van het uitleg geven wat de leerlingen moeten doen en het kant-en-klaar aanbieden van de stof, inclusief de oplossingen, is het nu juist de bedoeling dat docenten leerlingen ondersteunen in hun leerproces en hen middelen en instrumenten aanreiken om tot de oplossing te komen. Met andere woorden, docenten moeten een ondernemende houding bij hun leerlingen stimuleren. Een dergelijke aanpak vraagt van de docent andere vaardigheden dan de traditionele wijze van lesgeven. In feite komt het erop neer dat ook in de lerarenopleidingen meer aandacht zal moeten komen voor ondernemerschap. Vooralsnog is deze aandacht erg beperkt. De eerdergenoemde Global Entrepreneurship Monitor laat zien dat Nederland ten opzichte van andere Europese landen achterblijft als het gaat om aandacht voor ondernemerschap in zowel reguliere lerarenopleidingen als in vervolgtrainingen voor leraren. Een project als dat van de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden ('Een ondernemende lerarenopleiding') kan derhalve als een goed voorbeeld dienen voor andere lerarenopleidingen om kennis over ondernemerschap onder toekomstige leraren te vergroten en een ondernemende houding onder hen te stimuleren.

Conclusie

De aandacht voor ondernemerschap in het onderwijs is de laatste jaren flink toegenomen. Er zijn in de verschillende onderwijssectoren uiteenlopende initiatieven ontplooid om scholieren en studenten kennis te laten maken met ondernemerschap. Ook blijkt de ondernemerszin onder HBO- en WO-studenten te zijn toegenomen, wat kan wijzen op een positief effect van het beleid. Vergeleken met Europa en de VS loopt Nederland echter nog wel enigszins achter. Concluderend kan worden gesteld dat Nederland op de goede weg is, maar dat tevens ook nog veel ruimte is voor verbetering.

Gebruikte literatuur

Bosma, N., H. Stigter en S. Wennekers, The long road to the entrepreneurial society: global entrepreneurship monitor 2001, the Netherlands, Zoetermeer, maart 2002.

EZ, De ondernemende samenleving, Den Haag, 1999 (TK, 1998/1999, 26376 nr. 1).

EZ, Ondernemerschapsmonitoren 2000/2001, Den Haag, 2000/2001.

EIM, Ondernemen in 2002, Zoetermeer, 2001.

EIM, Starterscohorten 1998 – 2000, Zoetermeer 2001.

Onstenk, J., Onderwijs en Ondernemerschap, CINOP, 's-Hertogenbosch, mei 2000.

Universum, Examining students attitudes towards entrepreneurship, edition 2001, Stockholm, maart 2002.

Verhoeven, W.H.J., Internationale benchmark ondernemerschap, EIM, Zoetermeer, 2001.

Website Leren Ondernemen (www.lerenondernemen.nl).

Diverse websites.

Eerder verschenen in de reeks

EZ, Ondernemerschapsmonitor herfst 2001, Den Haag 2001 (met themaspecial over faillissementen)

EZ, Ondernemerschapsmonitor zomer 2001, Den Haag 2001 (met themaspecial over internationale vergelijking ondernemersdynamiek)

EZ, Ondernemerschapsmonitor voorjaar 2001, Den Haag 2000 (met themaspecial over het Nederlandse MKB)

EZ, Ondernemerschapsmonitor najaar 2000, Den Haag 2000 (met themaspecial over maatschappelijk verantwoord ondernemen)

EZ, Ondernemerschapsmonitor najaar 2000, Den Haag 2000 (met themaspecial over netwerkactiviteiten van vrouwelijke ondernemers)

EZ, Ondernemerschapsmonitor juni 2000, Den Haag, 2000 (met themaspecial over intrapreneurship in het Nederlandse bedrijfsleven)

EZ, Ondernemerschapsmonitor maart 2000, Den Haag, 2000 (met themaspecials over bedrijfsopvolging in het familiebedrijf en ondernemerschap in het onderwijs)

...THERE IS NOTHING IN THE WORLD AS POWERFUL AS AN IDEA WHOSE TIME HAS COME...

(V. Hugo)

→ NEW VENTURE 2003

→ De ondernemingsplanwedstrijd **New Venture 2003** is de eerste stap op weg naar een succesvol eigen bedrijf. Het is een unieke kans om je innovatieve idee te ontwikkelen tot een succesvol ondernemingsplan, ondersteund door coaches uit de top van het Nederlandse bedrijfsleven.
De wedstrijd bestaat uit drie ronden, van idee tot het ondernemingsplan.
In de laatste twee ronden is er uitgebreide begeleiding beschikbaar middels coaching, seminars en feedback van de jury.

Ronde 1 Het idee
(okt → nov → dec)
10 x € 500,-

Ronde 2 De haalbaarheidstest
(jan → feb → mrt)
10 x € 1000,-

Ronde 3 Het ondernemingsplan
(apr → mei → jun)
3 x € 25000,-
2 x € 5000,-

→ **Donderdag 7 November is New Venture 2003 aanwezig op de SEFA ondernemersdag 2002.**

Programma* donderdag 7 november 2002

→ **Plenair gedeelte** 13.00-15.00 uur
Een aantal gastsprekers.
– Dag opening van NewVenture
(eventueel met kort filmpje)
– Michiel Franckers (Planet Internet en Bitmagic)
– Spreker van NewVenture.

→ **Workshop** 15.00-17.00 uur 2 ronden
– Workshop KvK
– Workshop Belastingdienst
– Workshop PmP-advies

→ **Borrel** 17.00-18.00 uur
Een mooie gelegenheid om je netwerk d.m.v persoonlijke gespreken uit te breiden.

* programma onder voorbehoud

VOOR MEER INFORMATIE OVER GRATIS DEELNAME AAN NEW VENTURE 2003:
VRAAG NU ALVAST UW DEELNAMESET AAN OP WWW.NEWVENTURE.NL OF BEL 0900-2020999 (20 cpm).

ondernemingsplanwedstrijd
NEW VENTURE 2003

DE ONDERNEMINGSPLANWEDSTRIJD NEW VENTURE 2003 IS EEN INITIATIEF VAN MCKINSEY & COMPANY EN WORDT GEORGANISEERD DOOR DE BAAK MANAGEMENT CENTRUM VNO-NCW.

ABN·AMRO · ALLEN & OVERY · BOER&CROON Strategy and Management Group · DOUWE EGBERTS NEDERLAND · essent · Gasunie · ING · intermediair · Ministerie van Economische Zaken · océ · [P^C M] LANDELIJKE DAGHLADEN · PUBLICIS · randstad · TNO · VNO NCW · Wolters Kluwer

Making Amsterdam Home

The city of Amsterdam is known for its cultural richness. In every neighbourhood, there are ethnic stores, markets, and restaurants. Culture just seems to pour into the streets. As you walk through the city you can see the people and hear the languages from all over the world. Some people are just passing through and others have made Amsterdam their home. Many students pass through the University of Amsterdam every year, participating in its study abroad programs. However, last year the UvA established a new program in International Economics and business – four year program for international students- and since, a new group of internationals have made Amsterdam their home. The bachelor-masters program, or BaMa is divided into two phases: the bachelors phase lasting three years and the masters lasting one year. While in the bachelor's phase the student can choose between three specializations – Industrial Economics, and Financial Economics – all containing a strong international orientation with a true international feel. And in a class of 50 students, representing 26 different countries, there is a definite international feeling.

Marina Trusa, 21, Latvia, Riga
BS in Economics, International Stream
3.5 years in the Netherlands

What struck you the most when you first arrived to Holland?
I think it was very relaxed attitude towards life and isolation of Dutch people. The whole Dutch society looked like a bee house for me at that time. People were busy with their own business, trying to succeed in the day to day tasks that are set for them, socialized in a way, met new people, etc.
However, I was struck with the fact that basically all that 'external affairs', whatever you call that, were just the cover of very isolated life. I find the Netherlands very liberated and cosmopolitan country, but there is a price to pay for that.
People are not really involved with each other, do not in fact share themselves with others, keep their emotions, feelings and warmth to themselves. However, there are advantages of that as well.
The other thing that amazed me was the philosophical attitude towards life. Perfect! No rush, no broken nerves, no worries, no stress. It is the best way to live longer. Of course, there is very reasonable background for that attitude. Nevertheless, I believe, my society should learn a lot from that.
In addition, the last thing – Dutch way of living seemed so slow for me from the very beginning – the traffic, service, radio, TV, etc.

The third thing has to be Dutch cheese.

What was your first impression about Holland and Amsterdam?
I had a special situation when I came to this country, so my impression was influenced a lot by the personal situation. In anyway, it was great to move to the country where everyday was raining, taking into account that I feel the best when it rains.

What do/did you think about the Dutch guys and the Dutch in general, any interesting experiences, funny situations/stories...
In my opinion, Dutch guys are very tender and soft. They like all that romantic staff – flowers, sunsets, lyrical music, etc... In addition to all that, they are so blond, so tall and have such blue eyes that the image of 'Prince on the white horse' comes by itself. Very impressive by the way.

Are there any typically Dutch traditions that you found in any way funny, peculiar, weird etc.?
Yes. It is pretty common tradition to visit as many bars as possible during one night going out. It is some kind of competitive interest. They walk in the bar, have a beer and move to another one. Moreover, at the end of the evening you can see very satisfied and, of course, very tipsy impression of satisfaction on their faces. Weird! But very funny!

What was the hardest thing for you to overcome/ to adapt to, during your stay in Holland?
It was everyday invasion of my personal space. For me it is much larger that for Dutch people on average. I cannot stand when somebody unknown is standing close to me and feels perfectly comfortable about it or sits in the tram almost on my head.

What can you say about the nightlife/free time in Amsterdam?
It is cool. You know, I make my nightlife myself so it does not depend on the quality of the bars or nightclubs. I will make it exciting in anyway- even sitting on the bench near the canal the whole night. By the way, I really enjoy joining gay guys when they go out. It is such a fun! Amsterdam is the best place for that.

What would be the one thing (if there is any) that you are going to miss if you leave Holland by the end of your study?
The first thing is the scream of the radio guy in the early morning: "Goede Morgen!' the first part of which means a very abusive thing in my language.
The second thing is the smell of marihuana all over. I got used to it so much in Amsterdam that every time I go back home it feels that the air is too much sterilized.
The third thing just has to be Dutch cheese. Here nothing else should be said.

Compare your home country to Holland – what are the differences/similarities (bad/good)?
Well, it is a very broad subject. My life is a journey, so Holland is just one stop out of million. It can be bad or it can be good comparing to home country, it does not matter at the end of the day. The only thing that stays with me is the experience and freedom I get from it.

Name: Jean Patrick Müller-Hermann
Age: 21
Home country: Germany

Before I came to live in Amsterdam, I did not know too much about life in the Netherlands. What I knew was stuff about politics, history and economy...but that hardly relates to daily life. I arrived in Amsterdam with the idea that things are pretty much the same as they are in Germany, only with an Anglo-Saxon touch in business and education. The things that struck me the most when I came here for the first time all had to do with the public transportation. Not only that the Centraal Station does not look like the station of a booming economy's capital, but also the trains and the trams (with two people working in each!) did not look very modern or efficient to me. Moreover, the first tram I wanted to catch simply drove by me because I did not indicate with a gesture (!) that I want to get on.

People feel 'leuk', always.

All these things did not really match my former ideas of the Netherlands and I realized quite fast that I had to extend my previous perceptions by one major factor that reaches into all areas of life - The Dutch Mentality. That is what makes the difference. You can feel it everywhere: People feel 'leuk', always. In fact, here in Holland, everybody has a 'right' to feel and an obligation to act 'leuk' and this appears to be a very good way of making everybody happy. However, it also implies the existence of some 'negative externalities' among which the 'no-service'-principle (offering service would disturb the 'gezellig' atmosphere at work) is the most apparent one:

1st:"No matter where you are and what you want, do-it-yourself or line up in the cue."

2nd: "After you decided to cue because you don't know how things work you are advised to go back to principle one because you're at the wrong counter."

Another remarkable feature of the Dutch mentality is their appreciation of practicality. Unlike other nationalities, the Dutch are not looking for ideal solutions or visionary concepts but simply try to achieve the best, given (and accepting) the circumstances. So, if you have loads of drunken tourists that need to urinate, why not put mobile toilets on the sidewalk (instead of fining everybody who uses the canals).

While adapting to these concepts (as far as possible) was not too hard for me, two other things remain to be inaccessible in a way. The most important amongst these are the Dutch food and the Dutch weather. While it is comparatively easy to get over the Dutch food, it is practically impossible to escape the rain (without leaving Holland). The Dutch though seem not to be affected by anything and I think it will always remain a miracle for me how they appear not to be affected even by the water falling off the sky almost every single day.
On the other hand, Amsterdam tries really hard to make up for these two drawbacks. It is amazingly beautiful when the sun is shining and it actually offers many "gezellig" and 'leuk' things to do during the long nasty wet winter. Again, the nightlife surely is better in other major European cities, but if you are going for a somewhat relaxed version, then Amsterdam is the place to be.
When I am going to leave Amsterdam I will surely miss two things. First of all the typical Dutch, relaxed atmosphere in daily life and secondly the special flavour of Amsterdam as a multicultural and very open-minded European city. <

Your passion. Our strength

Annemarie is onverzettelijk. Dat helpt als je Sumoworstelaar bent. Sommigen dachten dat ze helemaal gek geworden was toen ze daarmee begon. Maar ze had al meer eigenaardige dingen gedaan. Nieuw, onbekend en anders. Dat is wat Annemarie drijft. Bij ons is ze verantwoordelijk voor de geldstromen uit de 150 landen waar we actief zijn. Ze zet die continu om naar de juiste valuta. Voor een optimaal rendement, in een continu veranderende wereldmarkt. Dan moet je wel met beide benen op de grond blijven staan. Annemarie kan dat, met haar drive.

Unilever

you

WWW.YOUANDUNILEVER.COM

Kort 25 jaar

Laatst stond er een artikel in het NRC Handelsblad waar er onderzoek werd gedaan naar de studiekeuze van studenten vijfentwintig jaar geleden en nu. Wat daarin opvalt is dat er in die vijfentwintig jaar weinig is veranderd.

De twee populairste studiekeuzes komen nog steeds in de top tien voor. Op nummer één staat nog steeds rechtsgeleerdheid. En op nummer twee staat economie.
Daarnaast is de top tien qua studies weinig verassend. Zo komen de studies psychologie, geschiedenis, maatschappijwetenschappen nog steeds erin voor. Voorts wordt er in het artikel gesproken over uitval in met name de studie rechtsgeleerdheid. Zo schat Theo de Roos, decaan van de Universiteit Leiden, de uitval landelijk gezien op dertig procent. Dit verklaart waarom veel mensen vaak zeggen dat studenten, die een rechtenstudie doen, niet weten wat ze moeten of willen kiezen.

Voor de studie economie worden twee beweegredenen gegeven voor deze studiekeuze. Als eerste wordt de beroepsmogelijkheden genoemd en als tweede het hoge inkomen. Qua beweegredenen is er niks veranderd ten opzichte van de situatie vijfentwintig jaar geleden. Een student economie zal ook niet snel zeggen dat hij of zij het puur om de wetenschap doet. Als je in de collegebanken zit weet je dat je mede-studenten een grote kans hebben op een goed betaalde baan, mits de studie wordt afgerond.

Verder is zo'n top tien leuk. Het reflecteert de maatschappij. Niet voor niets dat veel studenten uiteindelijk in de dienstensector komen te werken en er weinig keuze is, voor een praktische studierichting. Bètastudies luiden de noodklok en de roep naar afgestudeerde bètastudenten wordt steeds groter. De maatschappij heeft nu eenmaal behoefte aan gekwalificeerd personeel die terechtkunnen in de dienstensector. Helemaal na het Enron-schandaal. De ethiek en geloofwaardigheid van bedrijven (en hun administratie) ligt onder vuur.

En ik??? Ik pak maar een studieboek, want ik moet nog wat lezen. Wat de maatschappij van mij verlangt, laat ik op mij afkomen als ik eenmaal afgestudeerd ben. En wat die andere studenten doen, dat is bijzaak. Iedereen weet uiteindelijk wel waar hij of zij mee bezig is.

Bernard Bak <

Gelukkig hebben we de hoedjes nog!

Prinsjesdag is hoedjesdag. Werd vroeger de televisie of radio aangedaan om het laatste nieuws te horen over de toestand des lands, vandaag de dag zitten alle Story lezeressen aan de buis gekluisterd hoeden te bekijken.

De troonrede is een ceremonie zonder waarde geworden. De 24 uur's economie heeft prinsjesdag van zijn glorie ontdaan. Gelukkig heeft Erika Terpsta prinsjesdag weer glorie gegeven. Tijdens de rede had onze koningin makkelijk een koninklijk boertje kunnen laten vallen, het had niemand opgevallen. Bij de meeste theekransjes gaat het geluid uit om aandachtig met z'n allen naar de hoed van Terpstra en soortgenoten te zoeken. "Oh mijn god, kijk links, daar links, hoe heet ze ook al weer..... Netelenbos!". "Wat heeft dat mens in godsnaam op".

Had het hierbij gebleven dan had ik deze column geweid aan de waardeloze borrel die de faculteit na de troonrede en het georganiseerde debat gaf. Dan had ik geschreven over het waterige bier en kipkluifjes die roken naar vochtige keukendoekjes van een week oud. Gelukkig was er nog meer te beleven tijdens prinsjesdag.

Het gedoogbeleid van paars zat er bij de ambtenaren nog goed in. Zo lieten ze SP-er en beroepsgek Driek van der Vugt gewoon toe tot de ridderzaal. Dit eerste kamerlid heeft gewoonlijk het volste recht aanwezig te zijn maar het moet toch wettelijk mogelijk zijn een eerste kamerlid te weren met een baseballpet op met als opschrift 'geen aanval op Irak'. Over normen en waarden gesproken. Volgens mij wordt het alleen in Nederland toegelaten dat een man onder de troonrede zijn cap oplaat met zo een opschrift.

De economische faculteit probeert de troonrede nog enigszins serieus te nemen. Zoals bij een belangrijke wedstrijd van het nationaal elftal 'normale' mensen (ook wel klootjesvolk genoemd) met elkaar op een groot scherm staren naar een balletje, zo zitten alle eerstejaars van de faculteit met elkaar naar de troonrede te luisteren. Toch is er een groot verschil. De eerstejaars kijken verplicht. Vragen in het tentamen, presentatie geven over de rede, allemaal middelen om eerstejaars te motiveren om te komen. Het is triest maar waar; zelfs de econoom in spé wordt niet geboeid door de troonrede.

Natuurlijk heeft een troonrede zo zijn charme maar bovenal is het een officiële bevestiging van wat we al wisten of zoals m'n toenmalige vriendin zei; gelukkig hebben we de hoedjes nog!

Gideon de Wilde <

Bulgaria

Anastassia Tcherneva

Windmills, tulips and dikes... these were the things that I knew about Holland before I came here. After I arrived I was given a book which described the Netherlands and life here but it did not describe how hard it is to go and study in a foreign country, leaving everything you know behind...It might sound very exciting to some people but I didn't feel that excited at the beginning...

My story is just an ordinary one, but the conclusions that one can make might be interesting...I graduated from high school and decided that I would like to continue my education abroad, as a lot of young people do. The Netherlands and the UvA were a good option since the program that I was interested in was just about to start, besides it is not that far away from home...So one September day, one year ago, I arrived at Schiphol airport ready to start a new life and settle down in a place I have only heard about....

Some days passed by very slowly, others were like a blitz, you just close your eyes for a second and then it is gone. School started, courses were interesting and challenging but I was feeling so insecure, sitting in a room with foreigners, discussing things that I didn't understand quite well. In the evenings I was sitting in my room trying to put all the pieces of the puzzle together: I was alone in a foreign country surrounded by people from all over the world, by people with different habits, lifestyles, and manners. I didn't understand these people. All I wanted was to be at home, be with my family and friends, speak in my native language. Nights I was dreaming about home, about my hometown, streets, houses, people... It was such a mass in my head. However, the worst part was in the morning when I was opening my eyes and realizing that I am not at home, not in my bed.

Once some friends told me that if I go to Amsterdam some day, I should definitely take a raincoat and umbrella with me. I laughed and I thought that it shouldn't be that bad. Unfortunately after I came to Amsterdam, I discovered that I was wrong- the weather couldn't be worse for me. It was raining almost every day- a good excuse to stay inside the whole day and let bad thoughts come over you. It is not that I wasn't socializing with people, I did go out but I didn't feel comfortable with myself, I have lost something very important...the faith in myself, I didn't believe that I can deal with school, with everyday-life's problems.

The worst period was when the first finals came, I was studying hard but some how my mind was occupied with the thought of failure. I had the feeling that everything is just against me...

I have often heard people to say that things happen when you don't expect them. I thought that this doesn't apply for me but apparently I was wrong again. By the time I was having my first finals, I met some people in the dormitories I was living at and we became good friends. They were telling me that everything would be o.k. , that settling down in a new country takes time and that I should give time to the time. At the beginning I wouldn't listen to them, the only thing that I accepted was the fact that it is hard and it couldn't be worse. However, one morning I woke up and the decided to put a big note next to my bed, saying: "I am not going to fail!" And I did it. Since that morning every time when I opened my eyes I could see this note. Moreover, I realized that the bad weather is just an excuse not to go out and complaining won't make the sky clear.

Don't think that these changes appeared out of the blue, as I think about them right now, I come with the conclusion that they were a result of observing, communicating and living with all these foreigners with their different habits and customs. I realized that not talking in one's native language is not an obstacle to become a close friend with somebody. I started seeing life from different perspective, the bad weather didn't irritate me that much any more, I felt anxious going to school, meeting my classmates from all over the world and discovering some new aspects about their lives and past. Furthermore, I understood that I should always believe in myself since self-confidence is vital for being successful.

As I told you at the very beginning my story is very ordinary but the conclusions that I have made for myself might be applicable to others as well. The one-year that I have already spent in Amsterdam thought me more things that people could possible learn for their whole lives. Studying and living in a foreign country is hard, you experience a lot of difficulties and obstacles but once you open your mind and let things happen naturally, you will realize that Amsterdam is a wonderful place to make friends and continue your education. <

colofon

Hoofdredacteur
Robert Picauly

Redactie
David Koekoek
Bernard Bak
Irina Festisova
Katrin Malin
Marileen Kan
Anastassia Tcherneva

Lay-out
Yvin Hei

Verder werkten mee aan dit nummer:
Dr. G.T. Vinig
Pleun van Bon
Justin Boers
Liduina Hammer
Kasper Janssen
Kacee Ballew
Ministerie van Economische zaken
Ministerie van Financiën

Adreswijzigingen
Studentenadministratie
Binnengasthuisstraat 9
1012 ZA Amsterdam

Jaarabonnement
5 nummers voor 15 Euro

Voor reacties, brieven en open sollicitaties is de redactie te bereiken op:
Kamer E002
Roetersstraat 11
1018 WB Amsterdam
telefoon 020-5254024
E-mail adres: rostra@sefa.nl

Niets uit deze uitgave mag zonder toestemming van de redactie of de externe auteur overgenomen worden. De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van ingezonden stukken en behoudt zich het recht voor deze in te korten.

Oplage
3500

Advertenties:
KPMG
Ernst & Young
Shell
Akzo Nobel
New Venture
Dexia Bank
Direct Future
Pmp advies
Unilever
DNB

Tarieven op aanvraag verkrijgbaar
Opdrachten schriftelijk ter attentie van acquisiteur
Sefa: Robert Picauly, tel 020-5254025
e-mail: bestuur@sefa.nl

Zet- en drukwerk
Grafiplan Nederland B.V., Enkhuizen

Gourami... a holiday it's not!

Gourami, een fictief eiland in de Indische Oceaan, is het virtuele decor voor Shell's business course. In een internationaal team ga je een business-strategie ontwikkelen, die je vervolgens aan het senior-management van Shell presenteert. De thema's zijn complex, de deadlines scherp. Je leert veel, en je leert snel.

Welkom op Gourami.

Een uitgelezen kans om uit eerste hand de energie-business te leren kennen, en te ervaren hoe jij omgaat met ingewikkelde vraagstukken binnen een internationale organisatie. Geen vakantie dus. Wel een ontdekkingsreis met toekomstperspectief.

Data: 3 t/m 9 januari 2003

Locatie: Marbella, Spanje

Sluitingsdatum voor aanmeldingen: 8 november 2002

Inschrijving staat open voor laatstejaars studenten van alle studierichtingen. Meer informatie vind je op onze website of mail naar response@si.shell.com.

Thinking about a better future?
www.shell.com/careers

Financiële Studievereniging Amsterdam

De Financiële Studievereniging Amsterdam (FSA) is de studievereniging voor financieel georiënteerde studenten aan de economische faculteiten van de Universiteit van Amsterdam en de Vrije Universiteit te Amsterdam. De FSA fungeert als een intermediair tussen studenten en het bedrijfsleven. Daartoe organiseert de FSA gedurende het collegejaar nationale en internationale activiteiten op de vakgebieden Financiering, Treasury, Controlling, (Investment-) Banking, Beleggingsleer, Accountancy en Consulting.

Voor het nieuwe collegejaar zijn we op zoek naar actieve leden voor de volgende projecten:

Research Project

Het Research Project is een studiereis waarbij je met een twintigtal medestudenten in juli en augustus voor een periode van minimaal vijf weken naar het buitenland gaat. Dit project geeft je een unieke kans om een onderzoeksopdracht voor een (Nederlands) bedrijf in het buitenland uit te voeren. Voorgaande jaren zijn Mexico, Brazilië, Zuid-Afrika, en Midden Europa reeds bezocht en voor dit jaar zal de reis zich voltrekken in Azië. Ben jij degene die samen met een commissie deze organisatie op poten kan zetten, neem dan contact met ons op.

Dutch Financial Days

Zoals al uit de naam blijkt, zullen gedurende deze dagen de Nederlandse Financials zich kunnen presenteren aan een geselecteerde groep studenten. Gedurende deze dagen zullen de studenten, op een aantrekkelijke externe locatie, een case maken die met behulp van twee professoren zal worden opgesteld. Dit is dus de kans om te bewijzen dat jij de contacten tussen studenten, universiteit en het bedrijfsleven kan bewerkstelligen.

Congres

Jaarlijks organiseert de FSA een congres waarin een actueel financieel-economisch thema wordt behandeld aan de hand van lezingen, een paneldiscussie en workshops. Dit uitdagende project biedt vele mogelijkheden om organisatorische ervaring op te doen.

Heb je interesse om één van deze projecten te organiseren, stuur een mail, bel of kom langs op de kamer. De bestuursleden kunnen je meer vertellen over deze projecten.

FSA
Roetersstraat 11, kamer E0.12
1018 WB Amsterdam
Tel: 020 525 6512
Fax: 020 525 5916
E-mail: info@fsa.nl
www.fsa.nl

M&O Linking Pin

M&O Linking Pin is dé studievereniging voor Management & Organisatie aan de Faculteit der Economische wetenschappen en Econometrie van de Universiteit van Amsterdam. Wij maken deel uit van de stichting M&O Nederland waarbij 4 universiteiten zijn aangesloten. Met dit samenwerkingsverband organiseren wij een trainingsweekend in Management Centrum De Baak in Noordwijk, het Landelijk Internet Management Game en brengen wij het semi-wetenschappelijke tijdschrift Manager's Clout uit.

Ieder collegejaar organiseert M&O Linking Pin een aantal interessante activiteiten op het gebied van bedrijfskunde, management en organisatie. Dit jaar organiseren wij de net als vorig jaar een studiereis, de Consultancy Contest, de Strategy Course en bovendien staan er voor komend jaar een aantal leuke nieuwe activiteiten in planning, zoals het Managament Café en de LAC-zelfanalysedag.
Als lid van M&O Linking Pin krijg je voorrang bij deelname aan onze activiteiten, bovendien krijg je drie maal per jaar de Manager's Clout in de bus.

Wil je meer? En lijkt het je leuk om samen met een gezellige groep studenten op een andere manier met je studie bezig te zijn? Wordt dan nu actief lid van M&O Linking Pin!

Voor meer informatie: Kijk op www.linkingpin.org, mail naar info@linkingpin.org of bel 020 525 4297. Je kunt ook altijd even langskomen op onze kamer E 0.06 in het gebouw van de Economische Faculteit en vragen naar iemand van het bestuur.

Marketing Associatie Amsterdam

De MAA is dé studievereniging voor alle in marketing geïnteresseerde studenten aan de VU en de UvA. Ons doel is een brug te slaan tussen studenten, het bedrijfsleven en de beide Amsterdamsche universiteiten. Om deze doelstellingen optimaal invulling te geven, ontplooit de MAA vele interessante activiteiten. Zo zullen er een aantal keer per jaar inhousedagen en masterclasses worden georganiseerd, is er de SAWA Reel, de stedentrip en het internationale onderzoeksproject. Wil je meer informatie over de MAA, ga dan naar www.maa.to, kom langs op de MAA-kamer (Roetersseiland E0.05) of bel (020-5254154)!

Entrepreneurship, the University and the Economy

Tsvi VINIG

Entrepreneurship and the economy
Entrepreneurship has long been viewed as a fundamental force of economic life and economic development. National and global economies are increasingly made up of fast growing young entrepreneurial firms. Yet, entrepreneurship has not worked itself into mainstream economic research and teaching in universities. Kent and Rushing studied the coverage of entrepreneurship in Principles of Economics textbooks: On the average economics textbooks devote only 2.35 pages, or 0.3% of their content to entrepreneurship topics which according to them may result that students may be left with an incomplete understanding of the economic process.

Entrepreneurship and the university
Research and writing on entrepreneurship is associated with business, new venture creation and the economy at large, not with scientists or researchers in the academy. University research projects and entrepreneurial venture have much in common. In fact, there are surprising resemblances between the entrepreneur and the scientist, and between the entrepreneurial process and academic research projects.

Key characteristics of entrepreneurship are innovation and creation of new combinations (of products, services and markets) by a process of 'creative destruction' (Schumpeter), the ability to cope with and manage risk, uncertainty and ambiguity (Knight), ability to coordinate scarce resources (Casson, Coase), alertness and at times to take the arbitrage role (Kirzner).

Consider now the scientist (wetenschapper) – he / she aims at discovering new knowledge, theories, insights, models based on the existing knowledge base, at times by a process of 'creative destruction' of existing theories. Any researcher will recognize the risk, uncertainty and ambiguity associated with staring a research project. One knows where the start point is but not always what the results will be, if at all. An increasingly important element of good research is the ability to attract, manage and coordinate scarce resources – both human and capital resources. Scientists as well as entrepreneurs are competing on, and spend considerable amount of time on attracting people and raising capital for their ventures (entrepreneurs) or research programs (scientists). Scientists like the entrepreneurs operate on the edge of what they do not know. In both fields there are the innovative entrepreneurs / researchers and the imitative entrepreneurs / researchers.

Both the entrepreneur and the scientist are involved in 'sense-making' – forming mental models of their environment, and 'sense-giving' – expressing these models to their environment. Entrepreneurs may use metaphor and business plan while scientists may use models, theories and articles. Are there entrepreneurs among university researchers? A study on entrepreneurs in academy has indeed identified five types of entrepreneurs among faculty members in the life sciences. The study has also identified that university policies and structures have little effect on holding back entrepreneurship among university staff once they decide to go on an entrepreneurial journey...

The journey of Watson and Crick to discover the structure of the DNA, or the seven years Andrew Wiles dedicated to solve Fermat's last theorem are scientific journey as they are entrepreneurial undertaking which have similarities to endeavors of entrepreneurs like Steve Jobs (Apple Computers), Bill Gates (Microsoft) or Jeff Bezos (Amazon).

Entrepreneurship, university and the economy
Let us now consider entrepreneurship, university and the economy. According to Bygrave, the most significant strategic advantage the US has is entrepreneurship. In recent years, in most European countries and countries in SE-Asia , public policy makers have identified and embraced the important role of entrepreneurship for economic development. Those countries have launched programs to provide a stimulating environment and infrastructure for entrepreneurship (e.g. science parks, business and technology incubators).

Where do universities come in? Universities can, by embracing entrepreneurship research and teaching as well as stimulating entrepreneurship among university graduates and academic staff become engine for economic development. The universities could directly benefit as well. US universities for example, stimulate and participate in entrepreneurial ven-

tures based on university research. These ventures contribute to the universities tens of millions of dollars in royalties, money that universities use to strengthen and expand their research and teaching programs. In times of reduced government support for universities, this option should be of interest to universities.

Embracing entrepreneurship means establishing entrepreneurship chairs (there are over 200 in the US, few tens in Europe, about 10 in NL), and developing entrepreneurship teaching and research programs (there are about 100 entrepreneurship centers and about 400 entrepreneurship programs in US universities, few tens in Europe). It also means stimulating entrepreneurship talent and interest in entrepreneurship research among students.

Does the FEE address this challenge? The faculty of Economy is setting a first step in embracing entrepreneurship as part of the newly formed Business Studies department. Entrepreneurship is an integral part of teaching and research at the Business Studies department. As of this academic year, the department offers three courses on entrepreneurship for second and third year Bachelor students and for Masters students (also offered to international exchange ACE students). Entrepreneurship research (small scale at this time) include a study of the determinants of entrepreneurial high-tech sector, academic entrepreneurship in Dutch universities, comparative study of a decade of entrepreneurial technology incubators and science parks in Europe, and an effort to develop research framework for entrepreneurship theory building using the concepts of Emergence (the entrepreneurial process), and Strange Attractor (the entrepreneur). In addition, the Digital Universiteit consortium has awarded us funding for developing course modules on entrepreneurship.

Entrepreneurship like research and in fact the economy, some say, is all about knowledge. Therefore, the following citation (adapted from interview with Paul Romer on the economics of ideas) can be used to summarize this short article on the entrepreneurship, the university and the economy:
What drives (research / entrepreneurship / economy)[*] are ideas of which there is an infinite supply - no scarcity theory applies here as many have been for the physical objects.
[*]choose whatever apply to you

For more information about entrepreneurship teaching and research, contact:
Dr. Tsvi VINIG
X 4173
vinig@fee.uva.nl

DEXIA
Securities

Carrière in Investment Banking

Dexia Securities is de Investment Bank van Dexia Bank Nederland, ontstaan uit de fusie tussen Kempen & Co en Labouchere. In Nederland behoren wij tot de toonaangevende partijen op het gebied van Corporate Finance en Equities & Derivatives.

Wij onderscheiden ons door een platte en informele organisatiestructuur, die vanaf de eerste dag veel ruimte laat voor eigen initiatief en individuele verantwoordelijkheid. Onze cultuur is sterk resultaatgericht, waarbij ondernemerschap en daadkracht sleutelwoorden zijn. Wij zijn zeer ambitieus en kritisch op de kwaliteit van ons werk. Teamspririt, drive, analytische vaardigheden en het vermogen om buiten de geijkte kaders te denken zijn onmisbare eigenschappen voor de professionals die bij ons werken.

Door mee te werken aan transacties, het volgen van specifieke trainingen en persoonlijke coaching zorgen we samen met jou voor een gerichte persoonlijke ontwikkeling.

Werken bij Dexia Securities

Spreekt Dexia Securities je aan? En wil je solliciteren naar een baan of een stageplaats? Dan nodigen we je hierbij uit een brief te sturen met je CV en cijferlijst (en onderzoeksvoorstel in geval van stage) naar onze recruiter Lilian Bakker (lilian.bakker@dexiabank.nl).

www.dexia.nl

Dexia Securities maakt deel uit van Dexia Bank Nederland N.V. en is naast Nederland actief in: België, Denemarken, Frankrijk, Groot-Brittannië (partnership), Italië, Singapore, Spanje en de Verenigde Staten.
***Dexia Bank Nederland N.V.**, World Trade Center, Beethovenstraat 300, 1077 WZ Amsterdam.*
Postbus 75666, 1070 AR Amsterdam. Telefoon: +31(0)20-348 5000.